

Statens landbruksforvaltning
Norwegian Agricultural Authority

Rapport

Årsrapport 2004

Statens landbruksforvaltning

Statens landbruksforvaltning
Norwegian Agricultural Authority

Rapport: Årsrapport 2004
Til Landbruks- og matdepartementet fra Statens landbruksforvaltning

Etat: Statens landbruksforvaltning (SLF)

Dato: 10.03.05

Ansvarlig: Ola Chr. Rygh

Bidragstere: Alle avdelingene

Rapport-nr.: 6/2005

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
1 Innledning.....	7
1.1 Virksomhetsidé, hovedmål og strategier	7
1.2 Arbeidet i 2004.....	8
1.3 Omtale av særskilte områder i 2004.....	10
2 Resultatområde areal- og ressursforvaltning.....	14
2.1 Innledning	14
2.2 Formålseffektivitet og kvalitet i forvaltningen av virkemidlene	14
2.3 Helhetlig og strategisk utvikling av forvaltningsområdet	16
2.4 Arbeide for godt samarbeid med forvaltningen og andre.....	17
3 Resultatområde inntekts- og velferdspolitiske tiltak.....	19
3.1 Innledning	19
3.2 Produksjonstilskudd	19
3.3 Velferd og kompetanse.....	20
3.4 Pristilskudd.....	21
3.5 Produksjonsregulering.....	22
4 Resultatområde omsetning og markedstiltak.....	24
4.1 Innledning	24
4.2 Kornsektoren	25
4.3 Melkesektoren	25
4.4 Kjøttsektoren	26
4.5 Eggsektoren.....	27
4.6 Potetsektoren	27
4.7 Grøntsektoren.....	27

4.8 Pelsdyrsektoren	28
4.9 Tilskudd til planteforedling og oppformering	28
4.10 Økologisk landbruk	28
4.11 Omsetningsrådet.....	30
4.12 Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og forskningsmidler over jordbruksavtalen.	30
5 Resultatområde handel og industri.....	32
5.1 Innledning	32
5.2 Forvaltning av importvernet.....	32
5.3 Internasjonale spørsmål og avtaler	34
5.4 Oppfølging av jordbruksavtalens prisbestemmelser	34
5.5 Ordninger rettet mot konkurranseutsatt landbruksbasert næringsmiddelindustri.....	34
5.6 Andre områder.....	35
6 Resultatområde administrasjon	36
6.1 Innledning	36
6.2 SLFs – IKT-strategi.....	36
6.2.1 Internett skal være SLFs hovedtransportvei	37
6.2.2 Desentral bruk av sentraliserte løsninger.....	37
6.2.3 Felles rammeverk for e-forvaltning	38
6.2.4 AltInn.....	38
6.3 Rekruttering, personal- og organisasjonsutvikling.....	38
6.3.1 Rapportering om likestilling.....	40
6.4 Økonomiforvaltning.....	40
6.5 Informasjon og kommunikasjon.....	41
6.6 Annet.....	41
7 Kontrollvirksomheten i 2004	42
7.1 Innledning	42

7.2 Arbeidet med kontroll	43
7.2.1 Kontroll i saksbehandlingen	43
7.2.2 Etterkontroll.....	43
7.2.3 Samarbeid med andre kontrollmyndigheter	44
7.3 Resultater av utført kontroller i 2004	44
7.3.1 Produksjonstilskudd- maskinell kontroll av søknader før utbetaling	44
7.3.2 Avkorting av produksjonstilskudd før endelig utbetaling	45
7.3.3 Maskinell kontroll av tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	46
7.4 Maskinell kontroll av tidligpensjonsordningen (TPO).....	46
7.5 Etterkontroll som er basert på stikkprøver	47
7.6 Stikkprøver av saksbehandlingen av ordninger som forvaltes av fylkesmannen og kommunen	47
7.6.1 Produksjonstilskudd i jordbruket.....	47
7.6.2 Katastrofeordningene i landbruket - avlingsskade	47
7.7 Stikkprøver av tilskudd som forvaltes gjennom meierier, eggpakkerier og slakterier	47
7.7.1 Tilskudd til ull	47
7.7.2 Frakttilskudd kjøtt	48
7.7.3 Distriktstilskudd kjøtt - karenstid	48
7.7.4 Kontroll av innrapportering av slaktemengde ved fjørfeslakteri.....	48
7.7.5 Tilskudd til melkeproduksjon.....	48
7.7.6 Tilskudd til melkeproduksjon – lokal foredling melk	48
7.8 Stikkprøvekontroll av tilskudd og rettigheter som forvaltes av SLF sentralt.....	49
7.8.1 Tilskudd til kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL).....	49
7.8.2 Tilskudd til økologisk landbruk.....	49
7.8.3 Markedsregulering egg.....	49
7.8.4 Stedsfrakttilskudd til korn	49
7.8.5 Prisnedskrivning (PNS), eksportrestitusjon (XR) og eksportrestitusjon for kjøtt (XRK) ...	50

7.9 Tillatelser til import med nedsatt toll	50
7.10 Oppfølging av aktuelle tidligere kontroller	51
8 Statistikk over klager og dispensasjonssøknader	52
8.1 Resultatområde omsetning og markedstiltak	52
8.1.1 Klagesaker i prisutjevningsordningen for melk (PU).....	52
8.1.2 Dispensasjonssøknader i prisutjevningsordningen for melk (PU).....	52
8.1.3 Klagesaker i markedsreguleringen av melk (MR).....	53
8.1.4 Klagesaker på søknader om midler til økologisk landbruk	54
8.2 Resultatområde inntekts og velferdspolitiske tiltak	55
8.2.1 Klage- og dispensasjonssaker som er behandlet av SLF	55
8.2.2 Klage- og dispensasjonssaker behandlet av fylkesmannsembetene	56
8.2.3 Rapportering om behandling av klager og dispensasjonssøknader i fylkesmannsembetene 2003	57

1 Innledning

I denne årsrapporten gis det en redegjørelse for virksomheten ved Statens landbruksforvaltning (SLF) for 2004. Det er satt ambisiøse mål for virksomheten.

Redegjørelsen bygger på Landbruks- og matdepartementets (LMD) styringsdokumenter for SLF. Det gjelder tildelingsbrev av 29. januar 2004 og brev om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer som følge av jordbruksoppgjøret 2004 av 6. juli 2004. Tildelingene og de politiske retningslinjene fra departementet er realisert ved hjelp av systematisk oppfølging gjennom SLFs overordnede virksomhetsplan.

I tillegg til denne årsrapporten utarbeider SLF årsrapporter for en rekke styrever, råd og utvalg. For de deler av virksomheten hvor styrever, råd og utvalg har vedtaksmyndighet, vises det til deres respektive årsrapporter og årsmeldinger.

1.1 Virksomhetsidé, hovedmål og strategier

Ved etableringen av Statens landbruksforvaltning ble følgende virksomhetsidé og hovedmål slått fast:

Virksomhetsidé

Statens landbruksforvaltning er en utøvende og rådgivende virksomhet under Landbruks- og matdepartementet.

Statens landbruksforvaltning skal bidra til en god ressursforvaltning og et godt fungerende næringsliv i hele verdikjeden fra jord til bord.

Hovedmål

Statens landbruksforvaltning skal innenfor de landbrukspolitiske rammer bidra til å:

- Sikre ressursgrunnlaget for landbruksproduksjon og levende bygder
- Sikre matproduksjonen og en stabil matforsyning
- Sikre et stabilt marked og en godt fungerende næringsmiddelindustri
- Sikre et godt fungerende importvern og oppfyllelse av internasjonale forpliktelser

Statens landbruksforvaltning skal være en velfungerende virksomhet med initiativrike, endringsdyktige og serviceinnstilte medarbeidere som gjennom forvaltning og rådgivning sikrer brukerne effektive tjenester.

Strategier

For å nå målene arbeider Statens landbruksforvaltning etter en strategisk plan. Strategien fra SLFs opprettelse ble revurdert midtveis i strategiperioden, og den rullerte strategiplanen ble iverksatt 10. juni 2004. Den grunnleggende strukturen i strategiplanen er videreført, men strategier og fokus er justert. SLFs to hovedroller (utøvende og rådgivende) er avklart. SLFs

rolle som nasjonal fagmyndighet skal nå videreutvikles og angi retningen for SLFs videre utvikling. De strategiske områdene SLF må fokusere spesielt på i strategiperioden er:

1. Helhetlig forvaltning og rådgivning

Følgende strategier er definert for området ”Helhetlig forvaltning og rådgivning”:

- Videreutvikle SLF som nasjonal fagmyndighet på de ulike resultatområdene
- Målrette og videreutvikle SLFs kompetanse
- Videreutvikle arbeidsformer som fremmer helhetlig rådgivning og forvaltning

2. Samarbeid med andre

Følgende strategier er definert for området ”Samarbeid med andre”

- Utnytte IKT og spesielt internett til samhandling med våre brukere (e-forvaltning)
- Utvikle forholdet til samarbeidspartnere
- Sikre god informasjon og kommunikasjon med omverdenen

3. Effektivisering av forvaltningen

Følgende strategier er definert for området ”Effektivisering av forvaltningen”

- Videreutvikle effektive prosesser og bruken av IKT
- Øke formåls effektiviteten gjennom forenkling
- Videreutvikle ledelse med vekt på måloppnåelse og ressursbruk og målrettet lederutvikling
- Klargjøre normer for kvalitet på SLFs ulike produkter

Til grunn for virksomheten i Statens landbruksforvaltning legges disse tre verdiene:

Åpenhet - ***Samhold*** - ***Redelighet***

1.2 Arbeidet i 2004

Strategisk arbeid

Hovedfokus for virksomhetens strategiske arbeid i 2004 har vært å gjennomføre vedtatte strategier og å rullere Strategiske plan 2002-2006. Rulleringen består av ledelsens samlede vurdering av behovet for å justere strategiene underveis i planperioden. Vurderingen viser at Strategisk plan har hatt stor betydning for utviklingen av SLF og at den har brakt virksomheten i ønsket retning. Det ble også vedtatt en ny kommunikasjonsstrategi for virksomheten i 2004. Som ledd i oppfølgingen av delstrategi for området Samarbeid med andre, er det utviklet strategi og retningslinjer for SLFs samarbeid med andre.

Arbeidet med å gjennomføre strategiene for øvrig har vært preget av utredninger for videreutvikling av tre resultatområder. Det ble i 2004 igangsatt gjennomgang av områdene tillagt Avdeling landbruksproduksjon, Avdeling handel og industri og Avdeling

administrasjon. Målene for de tre utviklingsprosjektene har vært ulike og tilpasset utviklingsbehovet for den enkelte avdeling i forhold til utvikling av en utøvende og rådgivende nasjonal fagmyndighet.

Innspill til jordbruksoppgjøret

Innspillet til jordbruksoppgjøret var i 2004 preget av politiske føringer fra Storting og Regjering både på overordnet og mer detaljert nivå. Virkemiddelvurderingen til jordbruksoppgjøret er SLFs viktigste enkeltdokument for å fylle den rådgivende rollen i forhold til departementet. I tillegg bidrar SLF med en rekke innspill av rådgivende karakter i forbindelse med konkrete saker i løpet av året for øvrig. Forenkling og målretting, mindre detaljerte reguleringer og større handlingsrom, men også stabilitet og forutsigbarhet er vektlagt i vurderingen for 2004. Det er videre lagt vekt på SLFs strategiske områder helhetlig forvaltning og rådgivning og effektivisering av forvaltningen. Foredling og omsetning av jordbruksvarer ligger i hovedsak utenfor jordbruksoppgjørets virkeområde. Markedsordninger og handelspolitiske rammebetingelser har imidlertid stor betydning for næringsmiddelindustri og omsetning og for å sikre primærjordbrukets avsetningsgrunnlag. SLF har derfor lagt stor vekt også på slike forhold i vurderingene. I forbindelse med forslag til tiltak under overskriften "Landbruk pluss" har SLF vektlagt styrking av regionalt og lokalt handlingsrom i forbindelse med innføring av miljøprogram, samt forslag om kompetansesatsing i jordbruket.

Forenkling og effektivisering

Forenkling og effektivisering er en integrert del av virksomhetens strategiske arbeid og innspillet til jordbruksoppgjøret. Forenkling og målretting har vært en hovedlinje i SLFs innspill til jordbruksoppgjøret i 2004. Strategisk utvikling av virksomheten har bidratt til å forenkle og effektivisere forvaltningen og forvaltningsområdet. I tillegg er det arbeidet særskilt med forenkling og effektivisering på flere enkeltområder som det er redegjort nærmere for under det enkelte resultatområde. Det vises til følgende områder:

Betydelig forenkling av erstatningsordningene er gjennomført i 2004. Alle erstatningsordningene er organisatorisk samlet i SLF. Det er lagt fram forslag om forenklinger av forskriftene, rundskriv og veiledningsmaterieill til brukerne. Antallet forskrifter er redusert fra 8 til 3. SLF har også deltatt i departementets arbeid for begrensning av naturskadelovens virkeområde.

SLF har også arbeidet med følgende forenklingstiltak: vedtak om avvikling av utbetaling av forskudd i avløserordningen, prosjektet "Ny ullstandard og objektiv kvalitetskontroll" og aktivitetskravet for samdrifter.

Det er også gjennomført forenklinger av markedsordningene i forbindelse med departementets gjennomgang (MOI og MOII). SLF har spilt en sentral rådgivende rolle i dette arbeidet og bidratt til forenklinger i gjennomføringen av markedsordningene. Videre oppfølging i 2005 vil skje i forbindelse med gjennomgang av Omsetningsrådets arbeidsformer.

Endringer i fraktordningene for slakt og samordningen av styringen av forskningsmidler på landbruksområdet skal også bidra til å gi en mer effektiv forvaltning.

For øvrige konkrete forenkling- og effektiviseringstiltak vises det til omtalen av SLFs IKT-strategi i avsnittet under og i omtalene av de ulike resultatområdene, gjennomføring av lederutviklingstiltak og kompetanseprogrammet, omstillingsavtalen og økonomiforvaltningen.

Ressurser i 2004

Midlene som er stilt til virksomhetens disposisjon er anvendt i tråd med forutsetningene. Det vises til innspill til statsregnskapet for 2004, årsrapport del I. Budsjetttrammene ble også i 2004 redusert sammenliknet med 2003. I tillegg ble det vedtatt et engangskutt i forbindelse med revideringen av budsjettet. Reduksjonene er i hovedsak gjennomført ved kjøp av IKT-tjenester, drift og investeringer. Bemanningen er videreført på samme nivå som tidligere år. Samtidig er det behov for omstilling og endringer i tråd med utviklingen av politikkområdet og virkemiddelbruken, samt endringer i SLFs oppgavesammensetning. Det er også i 2004 gjennomført endringer innenfor eksisterende rammer og i tråd med inngått omstillingsavtale.

Nye oppgaver i 2004

Landbruks- og matdepartementet har i 2004 overført nye oppgaver av rådgivende og utøvende karakter og helhetlige forvaltningsområder til SLF. Det gjelder både som følge av jordbruksoppkjøret, overføring av oppgaver på areal- og ressursområdet som varslet i 2003 og forberedelser til å overta nye oppgaver tilknyttet forvaltning av økonomiske og juridiske virkemidler innen skogpolitikken. Virksomheten har også fått nye utrednings-, analyse- og rapporteringsoppgaver på en rekke områder i tilknytning til utvikling av virkemiddelbruken.

1.3 Omtale av særskilte områder i 2004.

Miljøvirkemidlene i landbruket – en viktig milepæl er nådd i 2004

Med bakgrunn i føringer fra jordbruksoppkjøret for 2003 ble det etablert et miljøprogram for de miljøretta virkemidlene i landbruket i 2004. Programmet fordeler seg på et nasjonalt program som inneholder strategi for utviklingen av de nasjonale virkemidlene og rammer for de regionale miljøprogrammene. I tillegg er det etablert regionale miljøprogram i hvert enkelt fylke. De regionale miljøprogrammene skal bl.a. bidra til økt målretting av miljøarbeidet i jordbruket og til bedre synliggjøring av jordbrukets samlede miljøinnsats. Miljøplan for det enkelte landbruksforetak ble innført i 2003. Miljøplanen representerer sammen med miljøprogrammene, en omlegging av virkemidlene som skaper en sammenheng fra det enkelte landbruksforetak til virkemiddelbruk på nasjonalt nivå.

SLF er nå rustet til en ny oppgavefordeling på arealområdet

Med bakgrunn i St.meld nr 19 (2001-2002) er det arbeidet over flere år med å overføre flere oppgaver på landbruksområdet til kommunene med sikte på økt lokalt handlingsrom og større grad av tilpasning av praksis til lokale behov. Dette er oppgaver knyttet til konsesjon etter konsesjonsloven og delingssaker etter jordloven. SLFs rolle på dette området består derfor nå i hovedsak av å formidle og å gi råd om nasjonal politikk, faglig oppfølging av fylkesmanns-embetene, bidra til å ivareta hensynet til rettsikkerheten og ivareta nye oppgaver bl.a. landbruksfaglige bidrag til vernesaker samt konsekvensutredninger på miljøvernområdet. SLF er nå rustet til å fylle endret rolle og utføre nye oppgaver ved oppbygging av en ny Seksjon arealbruksutvikling.

Strukturutvikling

I løpet av 2004 har strukturutviklingen med færre og større driftsenheter fortsatt. Tall fra søknadsomgangen i august 2004 viser 52.720 søkere, mot 55.030 søkere i 2003, og 58.890 søkere i 2002. Dvs. en reduksjon på 6,6 prosent fra 2002 til 2003 og 4,2 prosent fra 2003 til 2004. Reduksjonen fra 2001 til 2002 var på 5,4 prosent.

Dersom en ser mer detaljert på utviklingen i antall søknader de siste tre årene, går det fram at mesteparten av reduksjonen har skjedd for foretak med under 50 dekar jordbruksareal. Denne kategorien søkere har blitt redusert med i gjennomsnitt 14 prosent pr år. Antall søkere med mellom 50 og 100 dekar jordbruksareal har blitt redusert med 5 prosent pr år. Tilsvarende tall for søkere med mellom 100 og 200 dekar jordbruksareal viser en økning på 2 prosent, mens antall søkere med over 200 dekar jordbruksareal er tilnærmet uendret.

Tall fra søknader om produksjonstilskudd viser at jordbruksareal i drift i Norge er stabilt på om lag 10,3 mill. dekar. Endringene de fire siste årene har vært små, både nasjonalt og regionalt. Dette tyder på at søkere som avslutter virksomheten eller ikke lenger søker tilskudd overlater arealet til andre søkere, og at arealer ikke har gått ut av produksjon i nevneverdig grad.

Driftsfellesskap

For direktetilskudd er det i regelverket visse begrensninger i forhold til hvor stor grad av samarbeid mellom foretak som kan aksepteres før det stilles krav om at det må søkes om tilskudd i fellesskap. Hovedårsaken til dette er at satsene for flere tilskuddsordninger er differensiert, slik at de skal kompensere for at foretak med et lite antall dyr eller små arealer har høyere produksjonskostnader pr produsert enhet enn foretak som har et større antall dyr eller større arealer. Det er kommet en del tilbakemeldinger fra kommuner og fylkesmenn om at regelverket på dette området er vanskelig å praktisere, og at det for kommunene er krevende å vurdere om samarbeidet er så omfattende at det må leveres felles søknad for virksomheten. Med bakgrunn i tilbakemeldinger om erfaringer og vurderinger fra fylkesmenn og kommuner, samt egne erfaringer på området, er retningslinjene for tolkning av regelverket presisert. For å styrke forvaltningens kompetanse på området ble det høsten 2004 også arrangert en todagers fagsamling for fylkesmennene med dette som hovedtema.

Ny markedsordning for melk

Markedsordningen for melk ble endret fra 1. januar 2004. SLF spilte en sentral rolle i utviklingen av ny markedsordning for melk. Omleggingen medførte endringer i forskrifter vedrørende importvern, markedsregulering, prisutjevningsordningen for melk, samt i målprissystemet for melk. De viktigste endringene var økt forsyningsplikt av melk som råvare, etablering av Tine Råvare, at avgifter og tilskudd i prisutjevningsordningen nå fastsettes av SLF som faste årlige satser, samt at det i jordbruksavtalen fastsettes en målpris for melk som råvare mot det tidligere systemet med 18 ulike målpriser. Fastsettelse av avgifter og tilskudd er frikoblet målprisen.

Status prisutjevningsordningen (PU)

SLF vedtok nye satser i endret prisutjevningsordning for melk med virkning fra og med 1. januar 2004. Satsene ble endret med virkning fra 1. juli 2004. Fra og med 1. januar 2004 fastsettes satsene som forskrifter etter at alle aktørene i ordningen har fått anledning til å uttale seg i en høringsrunde. Satsene kan derfor ikke lenger påklages. I løpet av 2004 er etterregningene i prisutjevningsordningen fullført til og med annet halvår 2003. SLF har i 2004 behandlet de første klagenene over etterregningsvedtakene i første instans og videresendt dem til Landbruks- og matdepartementet for behandling i annen instans. Departementets behandling vil kunne få stor prinsipiell betydning for etterregning i senere perioder. NILF har på oppdrag fra SLF fullført etterkontrollene av prisutjevningsordningen fram til og med første halvår

2004. SLF er således ved utløpet av 2004 a jour både når det gjelder satsvedtak, etterregningsvedtak, klager og etterkontroller i prisutjevningsordningen for melk.

Ny konkurranselov med unntaksforskrift

Den nye konkurranseloven trådte i kraft 1. mai 2004, og fra samme dag ble forskrift med unntak for samarbeid mv. innen landbruk og fiske gjort gjeldende. Loven har medført økt fokus på konkurranserettslige problemstillinger og markedsspørsmål på sektoren. SLF har bidratt til utvikling av forskriften og arbeidet aktivt for å styrke kompetansen på det konkurranserettslige fagområdet. Som en del av SLFs samarbeids- og kommunikasjonsstrategi har man videre igangsatt arbeidet med å utvikle en ramme for samarbeid mellom SLF og relevante myndigheter for å møte de økte krav til samhandling som innføringen av det nye lovverket fører med seg.

Internasjonalt arbeid

Norge og EU-kommisjonen kom i 2004 til enighet i EØS-avtalens protokoll 3 som omfatter handel med bearbejdede jordbruksvarer. I 2004 fikk også den fremforhandlede avtalen under Artikkel 19 i EØS-avtalen full effekt. Det pågår fortsatt landbruksforhandlinger i WTO. SLF har ansvaret for å bidra med beregninger, faglige råd og analyser og deltar i ulike arbeidsgrupper. Norge deltar også aktivt i World Customs Organization (WCO). SLF deltar som observatør på møtene. Den internasjonale kornavtalen fra 1995 blir fulgt av det internasjonale kornrådet. SLF følger opp den internasjonale kornavtalen bl.a. i form av koordinering av deltakelse, forberede møter og formidle informasjon fra møtene. SLF har oppdrag om å følge opp prosessene med utvikling av miljøindikatorer for jordbruket i mange internasjonale fora (bl.a. OECD, EEA og Nordisk ministerråd). SLF deltar også i nordisk samarbeid bl.a. med utvikling av kulturlandskapsstrategien.

Importutviklingen

Det er utstrakt internasjonal handel med landbruksvarer. I 2004 ble det importert over 3 millioner tonn landbruksvarer til en verdi av 22 mrd kr til Norge. Dette er en økning i importverdien, men nedgang i volumet sammenliknet med året før. Volumnedgangen har sammenheng med nedgangen i importen av korn som følge den gode kornhøsten. Det er økning i importen av bakervarer, ost, frukt og grønnsaker. For kjøtt øker importverdien, mens det er en nedgang i volumet. For basisvarer samlet sett er importen i kvantum mindre i 2004 enn i 2003, mens importverdien har økt. Når det gjelder bearbejdede varer har disse hatt en entydig vekst både i mengde og verdi. EU er Norges største handelspartner og EU-importen utgjorde 68 prosent av importverdi og 55 prosent av kvantumet.

Utenlands bearbejding

Adgangen til utenlands bearbejding er i dag regulert i stortingsvedtak og gjelder generelt for alle varer. Gjeldende regelverk for utenlands bearbejding skaper konkurranseskjevheter, og en uthuling av importvernet. Dvs. at næringsmiddelbedrifter som benytter seg av ordningen kan ha økonomiske fordeler sammenliknet med bedrifter som produserer tilsvarende varer i Norge basert på bruk av tilsvarende norske råvarer. Regjeringens forslag til høring innebærer større grad av likhet i tollbelastningen og skal motvirke den utilsiktede forskjellsbehandlingen. SLF har i samarbeid med tollmyndighetene over lengre tid arbeidet med forslag til ny ordning for utenlands bearbejding av landbruksvarer.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi i utøvende og rådgivende forvaltning

SLF satser betydelig på å ta bruk i informasjons- og kommunikasjonsteknologi i tråd med vedtatt IKT-strategi for perioden 2002-2004 med tilhørende rullerende handlingsplan. Målene med satsingen er å legge til rette for kostnadseffektiv, sikker og kontrollerbar myndighetsutøvelse og tjenesteproduksjon, elektronisk innrapportering og bedre kommunikasjon mellom forvaltning og brukere, og å sette SLF i stand til å gi bedre råd ut fra et helhetsperspektiv. I 2004 er nye IKT-system som oppfyller disse målene tatt fullt ut i bruk. Det er etablert søknads- og saksbehandlingssystem på tvers av forvaltningsnivåene hvor næringsutøverne kan søke om tilskudd på internett. Grunnopplysninger er i 2004 hentet fra Enhetsregisteret og Landbruksforvaltningens informasjonsbase er tatt i bruk på flere forvaltningsnivå. Slike løsninger er også under utvikling og utprøving på flere andre områder i virksomheten (skogordninger, fagsystem for melkekvoteforvaltningen, naturskade, erstatningsordningene i landbruket med mer). Det er etablert et felles rammeverk for e-forvaltning gjennom elektronisk arkiv- og saksbehandlingssystem, økt funksjonalitet i økonomisystemet, utvikling av ny virksomhetsportal, IKT-arkitektur og bruk rammeavtaler for IKT-anskaffelser.

Kommunikasjonsstrategien

SLFs kommunikasjonsstrategi skal bidra til å ta i bruk virkemidlene kommunikasjon og informasjon for å realisere virksomhetsideen og å nå hovedmålene for SLF. Den er rettet mot virksomhetens viktigste brukere og samarbeidspartnere som landbruksbasert næringsvirksomhet og deres organisasjoner, samt offentlig forvaltning både som brukere, som del av saksbehandlingen og som samarbeidspartnere. I tillegg kan allmennheten generelt være en brukergruppe for informasjon fra SLF. Det satses på at SLF skal gi relevant og helhetlig informasjon på eget forvaltningsområde. Virksomheten skal fremstå som et åpent forvaltningsorgan som kommuniserer godt med omverden, og SLFs medarbeidere skal være gode på kommunikasjon og dele kunnskap med andre. SLF skal videre ha en informasjonsberedskap i forbindelse med kriser. I 2004 er det arbeidet med å legge et godt grunnlag for den videre innsatsen på området.

2 Resultatområde areal- og ressursforvaltning

2.1 Innledning

Statens landbruksforvaltning (SLF) skal innenfor dette resultatområdet bidra til å sikre ressursgrunnlaget for landbruksproduksjon og levende bygder.

Ressursgrunnlaget for landbruksproduksjon opprettholdes for fremtidige generasjoner, ved at jordressursene som er egnet til matproduksjon holdes i aktiv drift og at eierforholdene er slik at de bidrar til å nå de langsiktige målene. Samtidig legges det vekt på å ivareta miljøhensyn herunder landbrukets produksjon av fellesgoder. Erstatningsordningene i landbruket skal bidra til mattrygghet, plante- og dyrehelse, og til å redusere økonomiske tap pga. klimatiske forhold og plante- eller dyresykdommer. Naturskadeerstatning og sikringstiltak rettet mot naturulykker er også en del av resultatområdet.

Tiltakene på området består både av økonomiske virkemidler som tilskudd og erstatning, og bruk av juridiske virkemidler som jord- og konsesjonslov og odelslov m.m. I SLF administreres tiltak rettet mot eiendom og miljø i hovedsak av Avdeling ressurs og areal.

I overordnet virksomhetsplan for 2004 er dette ansvarsområdet søkt ivaretatt gjennom tre forskjellige, men tett sammenknyttede resultatmål. Måloppnåelse og sentrale utfordringer framover for disse er kort omtalt nedenfor i kap.2.2 til 2.4.

Hovedutfordringene for 2005 vil bl.a. være videreutvikling av aktivitetene for å understøtte kommunenes rolle som landbrukspolitisk aktør. Som del av dette må SLF sørge for helhetlig forvaltning av de ”nye” skogoppgavene fra departementet, videreutvikle rollen som nasjonal fagmyndighet overfor fylkesmennene generelt og innenfor jord- og konsesjonslovens saksområde spesielt, samt integrere informasjonsvirkemidler i øvrige aktiviteter. Slutføring av arbeidet med forenkling av erstatningsordningene og tiltakene for økt målretting og effektivisering av naturskadeordningene representerer en spesiell satsing i 2005. I tillegg vil en ytterligere systematisert bruk av resultatrapportering, evaluering av virkemiddelbruken og utvikling av fagsystemer innenfor resultatområdet stå sentralt.

2.2 Formålseffektivitet og kvalitet i forvaltningen av virkemidlene

Formålseffektivitet og kvalitet er forutsatt ivaretatt gjennom utvikling av regelverk, fagsystem og forenkling av ordninger. Resultatkravene for 2004 på området har videre vært knyttet til tilrettelegging av økt landbrukspolitisk ansvar for regional og lokal forvaltning og utvikling av SLFs rolle som nasjonal fagmyndighet. Det ble også satt opp konkrete milepæler ved at alle regionale miljøprogram skal være godkjent av SLF og at restansen for klagesaker iht. jord- og konsesjonsloven er avviklet.

Arbeidet med utvikling av forvaltningsrutinene inkl. nytt fagsystem for regionale miljøprogram er godt i gang. Første fase av utviklingsprosjektet, som er å sette i drift et system for pilotfylkene Hedmark og Hordaland, er gjennomført. Neste fase vil være å utvikle denne løsningen slik at den kan nyttes i samtlige fylker. Web-SKAS (registrering av krav om skogavgift og søknad om tilskudd) er ferdig utviklet og ved årsskiftet foregår det pilotdrift i

en del kommuner. Det som gjenstår ved inngangen til 2005 er bl.a. å tilgjengeliggjøre løsningen for alle landets kommuner og for skogeierne.

I et e-forvaltningsperspektiv vil det være nødvendig å få på plass web-baserte fagsystemer for flere av virkemidlene som forvaltes lokalt og regionalt. Det vil være lite brukervennlig å opprettholde de gamle plattformene for øvrige virkemidler rettet mot jordbruksforetak og øvrige eiere av landbrukseiendom. Samtidig krever ferdigstilling av internettbaserte løsninger betydelige engangskostnader, hvor gevinstene i driften ikke henger sammen med kostnadsansvaret. På dette resultatområdet vil det dessuten være en særskilt utfordring å etablere registreringsrutiner i kommunene med tilhørende veiledning.

I 2004 ble alle erstatningsordningene i landbruket organisatorisk samlet i SLF. Bakgrunnen for dette var et stort behov for samordning av bestemmelsene, både av hensyn til brukerne og til økt formåls- og forvaltningseffektivitet. SLF la derfor fram forslag om forskriftsendringer og endringer i forvaltningen som bl.a. har munnet ut i at ordningene er samlet i tre kategorier og at de tidligere 8 forskriftene på området er erstattet med 3 forskrifter. Det er utarbeidet nye rundskriv til forskriftene og nytt veiledningsmaterieell til søkere og forvaltning, og antallet søknadskjemaer er betydelig redusert. Informasjons- og opplæringstiltak rettet mot fylkesmennene som førsteinstans er gjennomført, og nødvendige avtaler om og rutiner for samarbeid med Mattilsynet er etablert. Dette samarbeidet vil bli videreutviklet i 2005.

Som en naturlig videreføring av moderniseringen av erstatningsordningene, er det besluttet at det skal lages et felles fagsystem på erstatningsområdet. Forprosjektet for dette ble igangsatt i 2004. Hovedprosjektet planlegges igangsatt våren 2006, med planlagt ferdigstilling første halvår 2006.

I 2004 har SLF deltatt i et departementsprosjekt for begrensning av naturskadelovens virkeområde. Endringene trådte i kraft 1. januar 2005, og SLF vil følge opp med relevant informasjon og veiledning. SLF er i 2005 bedt om å foreta en omfattende utredning av naturskadeloven for å styrke målretting og effektivisering av naturskadeordningene.

2004 har vært et innføringsår for de nye kommunale oppgavene. På grunnlag av tilbakemeldinger fra fylkesmennene ser det ut til at kommunene tar ansvar gjennom gode prioriterings- og samhandlingsprosesser. Samtidig gir reformen merarbeid for kommuneforvaltningen. Det er derfor behov for å arbeide videre med utvikling av rutiner, faglig tilrettelegging og oppfølging. Generelt er det også nødvendig med ytterligere sammenstilling av erfaringer, for å se til at lokal handlefrihet går godt sammen med nasjonal politikk og regelverk.

I tildelingsbrevet for 2004 var det synliggjort en rekke krav og nye oppgaver til SLF som nasjonal fagmyndighet. Forventningene om å ferdigstille nasjonalt miljøprogram og å utvikle rammene for de regionale miljøprogrammene er etter SLFs vurdering innfridd. Forventningene om å ivareta landbruksfaglige bidrag i høringsaker knyttet til verneplaner og konsekvensutredninger er også innfridd. Arbeidet for en mer helhetlig innsats slik at landbruks- og arealbruksomsyn i større grad integreres i planleggings- og utviklingsprosesser er imidlertid ikke kommet så langt som ønsket. Dette skyldes bl.a. mer arbeid enn forventet med restansesaker (se nedenfor). SLF har i løpet av året bemannet den nye seksjonen for dette området, bistått med informasjon bl.a. på konferansen "*Kampen om arealene*" og for første gang arrangert fagsamling for fylkesmennene. SLF ser behov for utvikling av rolleforståelsen mellom sentrale aktører på arealområdet.

Alle regionale miljøprogram er godkjent av SLF slik som forutsatt. De to pilotfylkene Hedmark og Hordaland fikk godkjent sine program i juni, og de øvrige fylker i desember. Det er grunn til å gi honnør til fylkesmennene for gjennomarbeidede programmer og tilfredsstillende samhandling med næringsorganisasjonene og øvrige aktører regionalt og lokalt.

Restansen for klagesaker iht. jord- og konsesjonsloven etter gammelt system (der fylkesmennene er førsteinstans) består ved årsskiftet 2004/2005 fortsatt av ca 50 saker i SLF. Dette representerer en forsinket avvikling, som skyldes at det kom inn mange flere saker fra fylkene enn forventet. Det er nå iverksatt tiltak som skal bidra til at disse restansene avvikles innen juni 2005.

2.3 Helhetlig og strategisk utvikling av forvaltningsområdet

Resultatkravene for 2004 knytter seg til å utvikle SLF som fagmyndighet på erstatningsområdet, miljøområdet og arealområdet. Dette skal gjøres ved kompetanseheving og ved å legge til rette for en helhetlig virkemiddelbruk tilpasset de lokale utfordringene. Det skal også gjøres ved å utvikle resultatrapporteringen og evaluering av virkemiddelbruken, utvikle forvaltningsrettslig spisskompetanse og skaffe kunnskap om relevante arbeid og prosesser på internasjonalt nivå.

Organisatorisk samling av erstatningsordningene har etter SLFs vurdering økt og samlet den erstatningsfaglige forvaltningskompetansen, lagt et godt grunnlag for tilbudet til brukerne og lagt et godt grunnlag for videre utvikling på området. Endringene som er gjennomført krever bl.a. nært samarbeid med og klare avtaler om oppgave- og rolledeling med Mattilsynet. SLF vil i 2005 styrke samhandlingen med Mattilsynet og styrke kontakten med relevante FoU-miljøer. SLF vil også videreutvikle sin rådgivende rolle overfor LMD på området.

Miljøplan i jordbruket ble innført 1. januar 2003. Sammen med iverksettingen av kommunereformen pr. 1. januar 2004 og iverksettingen av miljøprogram regionalt og nasjonalt i løpet av 2004, er det dermed gjort en omlegging av virkemiddelorganiseringen som skaper en sammenheng fra tiltak i det enkelte foretak til virkemiddelbruk på nasjonalt nivå. Som ledd i dette har det vært lagt vekt på at de overordnede prioriteringer i kommunene (tiltaksstrategiene) skal henge sammen med prioriterte miljøutfordringer regionalt. Gjennom jordbruksoppkjøret og statsbudsjettet for øvrig er det for 2005 avsatt til sammen 465 mill. kroner, som skal forvaltes med utgangspunkt i de prioriteringene som er gjort i 2004. Ved SLFs godkjenning av de regionale miljøprogrammene ble det funnet å være god sammenheng mellom disse prioriteringene og utformingen av tilskuddsordningene. Det må imidlertid påpekes at vi fortsatt er på tilretteleggingsstadiet, hvor effekten av ordningene først kan måles på et senere stadium.

Utredningen for å finne fram til felles rammer for et resultatoppfølgingssystem for virkemidlene i miljøprogram ble noe forsinket igangsatt høsten 2004. Dette arbeidet er planlagt avsluttet i april 2005. Det er også gjort en vurdering av 3Q-programmet for overvåking av jordbrukets kulturlandskap, som ble oversendt LMD i desember 2004. Vurderingen inkluderer et forslag til videre arbeid for hvordan data fra 3Q bør utnyttes i en systematisk resultatrapportering og resultatkontroll.

For juridiske virkemidler er det jevnlig kontakt med fagansvarlige i fylkesmannsembetene for å sikre kvalitet i saksbehandlingen. SLFs rolle på arealområdet er formidlet til fylkesmennene og øvrige sentrale aktører, bl.a. gjennom deltakelse på fagsamlinger i mange av fylkene. Det har også vært regelmessig kontakt med LMD, med sikte på å få til en samordnet sentral oppfølging vis a vis regional og lokal forvaltning. SLF ser behov for å styrke denne samordningen i 2005. SLF ser også behov for å utvikle den rådgivende rollen knyttet til planoppgaver i forhold til de nye målene på jord- og kulturlandskapsområdet, og vil styrke kapasiteten på området i 2005. SLF har i samarbeid med LMD utredet forslag til tema som bør rapporteres gjennom KOSTRA knyttet til kommunenes arbeid med saker etter jord- og konsesjonslovgivningen.

Ved utgangen av 2004 ble det lagt fram et forslag til organisering og oppgaveprioritering for et forvaltningsrettslig kompetansesenter for SLF i Avdeling ressurs og areal, som etter en intern høring vil bli iverksatt 1. kvartal 2005.

Den planlagte kunnskapsinnhenting og nettverksbygging knyttet til internasjonale organisasjoner har av kapasitetshensyn hatt et mindre omfang enn planlagt. Det er gjennomført en studietur til offentlige fagmiljøer for sikring mot naturskader i Tyrol, som har fremskaffet et godt referansemateriale på naturskadeområdet. Det vil være en oppgave i 2005 å utvikle videre kontakt med internasjonale organisasjoner, bl.a. knyttet til internasjonal rapportering på miljøområdet og implementeringen av EUs vannrammedirektiv.

2.4 Arbeide for godt samarbeid med forvaltningen og andre

SLF er forutsatt å arbeide aktivt for kontakt, avklart arbeidsdeling og god samhandling med andre. Resultatkravene for 2004 knytter seg til tiltak for å utvikle rutiner og samhandling mellom ulike forvaltningsnivå, styrke samarbeidet med andre direktorat og FoU-institusjoner innenfor resultatområdet samt videreutvikle samarbeidet internt i SLF.

Rutiner og prosesser for fast kommunikasjon, styringsdialog og samhandling med fylkesmennene er godt etablert, hvor SLF i 2004 har lagt spesiell vekt på iverksettingen av miljøprogrammene og deltakelse på LMDs 9 styringsmøter. Samtidig er det fortsatt behov for å utvikle denne samhandlingen på en proaktiv måte. Endret oppgavefordeling mellom nivåene gjennom delegering av avgjørelsesmyndighet innebærer nye roller for kommuner og fylkesmannsembeter, hvor bl.a. enhetlig opptreden blir viktig. SLF vil styrke innsatsen på dette området. Det vil også bli lagt vekt på målrettede tilretteleggingsprosesser knyttet til utvikling og drift av forvaltningssystemer, informasjon og faglig kunnskapsformidling i forhold til regional og lokal forvaltning.

Det er godt etablerte rutiner for informasjonsformidling og kontakt med miljødirektoratene og andre institusjoner med beslektede oppgaver. I 2004 er det avholdt møter med ulike samarbeidspartnere, både på leder- og fagnivå. Kontakten med FoU-institusjoner har generelt vært for ad hoc preget. Samarbeidet med FoU-miljøer og andre samarbeidspartnere vil bli fulgt opp i samsvar med konklusjonene fra prosjektet "Samarbeid med andre".

For det interne samarbeidet er det lagt vekt på å bruke prosjektorganisering som en tenkemåte for en godt forankret samhandling. En slik tilnærming har fungert godt i oppfølgingen av regionale miljøprogram, forenklingen av erstatningsordningene og arbeidet med SLFs

tildelingsbrev til fylkene. Denne arbeidsformen setter imidlertid markerte krav til planlegging og rolleforståelse, hvor det fortsatt vil være behov for kompetanseutvikling.

3 Resultatområde inntekts- og velferdspolitiske tiltak

3.1 Innledning

Statens landbruksforvaltning (SLF) skal bidra til å sikre matproduksjon og en stabil matforsyning. De viktigste ansvarsområdene innenfor resultatområdet er forvaltning av tilskuddsordninger rettet mot primærprodusentene og produksjonsregulering gjennom melkekvoteforvaltning og forvaltning av regelverk for kraftforkrevende produksjoner.

Arbeidet i avdelingen er preget av den omfattende drift som er knyttet til opplysninger som kommer inn fra alle landets bønder, meierier og slakterier som grunnlag for utbetaling av drøye 9 milliarder kroner iht. jordbruksavtalen og ulike regelverk. 2004 var dessuten preget av videreutvikling av nettbasert forvaltning, endringer i regelverk knyttet til kvoteforvaltning og konsesjon og utredninger og vurderinger av forvaltningsvirkemidler innenfor kvoteforvaltning, ullforvaltning, pristilskudd, samt evaluering av KSL og utredning av et eventuelt kompetansekrav i landbruket.

Viktige resultater på området inntekts- og velferdspolitiske tiltak i 2004:

- Etablering av nettbasert forvaltning for produksjonstilskudd og tilskudd til avløser; Wespa
- Enhetsregisteret tatt i bruk som eneste oppdateringskilde for foretaksadresser
- Gjennomført utredninger knyttet til KSL og Kompetansekrav i landbruket
- Gjennomgått tilskuddsordningen for ull og gjennomført prosjekt ”ny norsk ullstandard og objektiv kvalitetskontroll”
- Fulgt opp utredningsoppdrag på pristilskuddsområdet
- Nytt fagsystem for melkekvoteforvaltningen er utredet, kravspesifisert og kostnadsvurdert som grunnlag for videre vurdering av finansiering og utvikling

Hovedutfordringen i 2005 er fortsatt knyttet til en effektiv og korrekt forvaltning. Mer spesifikt vil det i 2005 være viktig å sikre god kvalitet på nettbaserte løsninger og å sikre en oppslutning på minst 20 prosent for Wespa – slik at dette oppleves som en bedring både for bonden og forvaltningen.

3.2 Produksjonstilskudd

Produksjonstilskudd er et samlebegrep for en gruppe direktetilskudd med felles forvaltningsrutiner. I produksjonstilskudd inngår blant annet areal- og kulturlandskapstilskudd, tilskudd til husdyr og tilskudd til økologisk landbruk.

For fagområdet var 2004 preget av innføring av nettbasert forvaltning, med etablering av tilbud til landbruksforetak om å søke produksjonstilskudd på Internett, samt mulighet for kommunene til å saksbehandle og feilrette søknader via samme løsning. Løsningen ble satt i fullskala drift i januar 2004. Alle bønder fikk da tilbud om å søke produksjonstilskudd via

Internett, samtidig som kommuner og fylkesmenn fikk mulighet til webbasert registrering og saksbehandling.

Ved januaromgangen var tilbudet skjemet av ustabilitet og lange svartider, noe som spesielt gjorde kommunenes arbeid vanskelig. SLF valgte derfor å gjennomføre feilretting av søknadene gjennom gamle rutiner. Våren og sommeren 2004 ble løsningen gjennomgått og kvalitetssikret.

Ved søknadsomgangen i august fungerte løsningen godt. Høsten 2004 ble derfor bruken av løsningen utvidet til også å omfatte feilretting av søknader. Både i januar og august benyttet om lag 10 prosent av søkerne seg av tilbudet om å levere søknad elektronisk. 10 prosent oppslutning var også målet som var satt for 2004.

Næringsdepartementet påla i 2002 alle offentlige etater å ta i bruk grunnopplysninger for foretak (navn, adresse og lignende) fra Enhetsregisteret fra 2004. Oppdateringsrutiner for SLFs registre fra Enhetsregisteret ble satt i drift i januar 2003. Fra februar 2004 er Enhetsregisteret eneste oppdateringskilde for foretaksadresser. SLFs egne rutiner for oppdatering av adresser ble samtidig avviklet. Tilsvarende oppdateringer for opplysninger fra Folkeregisteret (personer) og GAB (eiendommer) er ennå ikke satt i drift, og oppdateringene på dette området skjer mer uregelmessig.

Landbruksforvaltningens informasjonsbase (LIB) er i 2004 tatt i bruk i forvaltningen lokalt i større omfang. SLF har prioritert å sikre en stabil drift av løsningen slik den nå foreligger.

Som et ledd i en ytterligere miljøretting av tilskuddene ble det i 2004 innført krav om miljøplan for alle foretak som søker om produksjonstilskudd. Tilskuddsordningene tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon, driftsvansketilskudd til brattlendte bruk og tilskudd til dyrking av fôr i fjellet er overført regionalt miljøprogram for fylkene Hedmark og Hordaland som prøvefylker, før overføring til alle fylker i 2005.

Jordbruksavtalepartene ble enige om at foretak som har over kr 30.000 i omsetning, men ikke er mva-registrert, kan søke om produksjonstilskudd. SLF har gjort de nødvendige tilpasninger av forvaltningssystemer og - rutiner. Tilsvarende er også de nødvendige omlegginger foretatt i forbindelse med omlegging av tilskuddet til lammeslakt og hest, jfr. tildelingsbrevet.

SLF og Mattilsynet vurderer bruk av Husdyrregisteret for storfe i tilskuddsforvaltningen, jfr. revidert tildelingsbrev. Vurderingen skal avleveres i mars 2005, i forkant av jordbruksforhandlingene.

3.3 Velferd og kompetanse

Innenfor området velferd- og kompetanse forvaltes ulike ordninger som har som mål å bedre rekruttering til næringen, næringsutøverens velferd og utvikling av deres kompetanse. Eksempler på ordninger er avløserordningene, tidligpensjon for jordbrukere og Kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL) og Etter og videreutdanningsfondet i landbruket (EVL).

I jordbruksoppgjøret 2004 ble det vedtatt at muligheten for å få utbetalt forskudd i avløserordningen skulle avvikles fra 2005. Bakgrunnen var at det ble foretatt svært mange

utbetalinger av forskudd som i ettertid måtte kreves tilbakebetalt. Årsaken til dette var at søkerne hadde lavere utgifter til avløsning enn de fikk utbetalt i forskudd. Avvikling av denne forskuddsutbetalingen er en forenkling som vil gi betydelig lavere kostnader til administrasjon og håndtering av ordningen.

Det var nedgang i forbruket på avløsning ved sykdom også i 2004. Antall berettigede søkere reduseres og stadig flere har arbeid utenom bruket og mottar sykepengene og fødselspenge i et omfang som gjør at refusjonsbeløpet fra ordningen reduseres. Antall søkere forventes fortsatt å synke.

Styret for KIL fikk i 2003 i oppdrag å få utredet behovet for kompetansekrav i landbruket. Utredningen ble utført av Fafo i samarbeid med Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning (SNF). Utredningen ble oversendt LMD i desember 2004. Styret mener rapporten er egnet som kunnskapsgrunnlag for videre drøfting av om kompetansekrav skal innføres i landbruket. Styret anbefaler også at kompetansekrav innføres, i første omgang for alle nye matproduserende bønder.

Styret for KIL fikk etter jordbruksoppjøret i 2004 i oppdrag å vurdere en regionalisering av KIL-programmet. SLF har forberedt saken for styret, og styrets vurdering oversendes LMD i februar 2005.

SLF fikk i 2003 i oppdrag å igangsette en evaluering av Kvalitetssikring i landbruket (KSL). Vestlandsforskning i samarbeid med Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning (SNF), har gjennomført evalueringen. Sluttrapport ble godkjent av SLF i desember 2004 for oversendelse med vår vurdering til LMD i februar 2005. Rapporten gir en bred gjennomgang av KSL. Den foretar en sammenlikning med tilsvarende ordninger i utlandet og peker ut viktige områder for videreutvikling.

3.4 Pristilskudd

Pristilskudd er virkemidler som skal bidra til en inntekts- og produksjonstuvikling, som ikke i tilstrekkelig grad kan sikres gjennom markedsprisuttak. Pristilskuddene utbetales i hovedsak via omsetningsledd.

På grunnlag i anførsler fra Riksrevisjonen og SLFs rapport "Gjennomgang av regelverket vedrørende pristilskuddene i jordbruket" ble det i 2004 fra Prosjekt pristilskudd avlevert to utredninger: "Er forvaltningen av pristilskuddene forenlige med forvaltningslovens bestemmelser?" datert september 2004, og "Vurdering av hjemmelsspørsmålet for pålagte plikter til omsetningsleddene" datert november 2004. Prosjektet arbeider videre med å foreslå et nytt og forenklet regelverk innenfor pristilskuddsområdet i 2005.

SLF har i 2004 foretatt en gjennomgang av ordningen med tilskudd til norsk ull. Rapporten som inneholder flere forslag til endringer ble sendt til LMD i desember 2004.

Prosjektet "Ny norsk ullstandard og objektiv kvalitetskontroll" er gjennomført i 2004, og har hatt som målsetting å forenkle Norsk Ullstandard og effektivisere kontrollen av norsk ull. Prosjektet har laget et forslag til ny Norsk Ullstandard i samarbeid med blant annet Norsk sau- og geitlag, kjøpere og selgere av norsk ull. Videre har prosjektet utarbeidet et forslag til objektiv kontroll av norsk ull. Prosjektrapport vil bli oversendt LMD i februar 2005.

På bakgrunn av funn gjort ved kontroll av distriktstilskudd melk og kjøtt, er det gjort en gjennomgang av forskriftenes vedlegg som omhandler soneinnplassering. Vedleggene er nå oppdatert i forhold til vedtak om innplassering i sone foretatt før sonegrensene ble gjort varige, jamfør St.prp. nr 82 (1999-2000) Om jordbruksoppgjøret 2000.

I forbindelse med innføringen av fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk er det utviklet søknads- og rapporteringsrutiner knyttet til dette. Rapportering av omsatt mengde foredlet melk skjer enten til TINE eller direkte til SLF en gang per halvår. Melk benyttet til lokal foredling gis tilskudd og ilegges avgifter tilsvarende som for melk omsatt innenfor kvote. Etter at ordningen ble innført er det innvilget fritak til 26 produsenter. Totalt er det 59 produsenter som driver med lokal foredling av melk utenfor kvote. De fleste har melkekvote i tillegg.

Det er inngått ny avtale mellom SLF og Mattilsynet om innkreving av matproduksjonsavgift på egg og slakt, gebyr for tilsyn og kontroll ved slakterier, såkalt kjøttkontrollgebyr, samt forskningsavgift på vegetabiler og honning. Avtalen sikrer en effektiv innkreving av avgifter og gebyr ved at SLF kan benytte seg av eksisterende fagsystem for innkreving. Avtalen gjelder for 2005.

3.5 Produksjonsregulering

Fagområdet produksjonsregulering omfatter kvoteordningen for melk med hovedformål å tilpasse ku- og geitmelkproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet, samt husdyrkonsejnsordningen som regulerer det kraftfôrbaserte husdyrholdet.

I forkant av jordbruksoppgjøret 2004 gjorde SLF en vurdering av hensiktsmessigheten ved aktivitetskravet for samdriftsmedlemmer. I vurderingen ble aktivitetskravet sett i sammenheng med berørte tilskuddsordninger. For å oppnå økt harmonisering mellom ulike organisasjonsformer innen melkeproduksjonen, ble det fastsatt i jordbruksavtalen 2004 at samdrifter etablert og godkjent etter 1. juli 2004 ikke skulle tildeles ekstra driftstilskudd. Dette medførte en betydelig økning i antall søknader om etablering av samdrift og stort arbeidspress i perioden rundt og etter 1. juli 2004, fordi søknad innen denne datoen skulle behandles etter det tidligere regelverket. Totalt ble det behandlet 421 søknader om etablering av samdrift i 2004, en økning på 160 sammenlignet med 2003. Jordbruksavtalens bestemmelse om å fjerne aktivitetskravet for medlemmer i samdrift har bidratt til mer effektiv forvaltning og mindre behov for kontroll.

SLF er sekretariat for Klagenemnda for kvoteordningen for melk. I 2004 ble 55 saker fremlagt for behandling og 8 klager ble imøtekommet.

Totalt 321 kumelkprodusenter solgte kvoten sin i 2004. Samlet volum utgjorde 22 mill liter. Dette er en nedgang på 8 mill. liter sammenlignet med 2003. Det kan være grunn til å anta at endring i kvotereguleringen fra 1. januar 2005 der det åpnes for at inntil 60 prosent av kvoten kan omsettes privat, har medført at en del produsenter har valgt å utsette salget til 2005 ut fra forventninger om høyere priser i det private markedet. 11 geitmelkprodusenter solgte kvoten i 2004, dette utgjorde en mengde på 350 000 liter. Også her var det nedgang, både i antall selgere og kvotemengde sammenlignet med 2003.

Når det gjelder kjøp av kumelkkvote fra staten, ble knapt 16 mill. liter fordelt på 7 650 kjøpere i 2004. Privat ble det omsatt 6,6 mill. liter fordelt på 400 kjøpere. Staten fordelte 410 000 liter geitmelkkvote på 130 kjøpere. Det er således en betydelig forskjell i kvotemengde som kan erverves ved privat, med gjennomsnittlig erverv av kvote på ca. 16 000 liter, og ved offentlig kjøp om lag 2 000 liter kumelkkvote.

Endringene i husdyrkonsesjonsregelverket som trådte i kraft 1. april 2004, der blant annet konsesjonsgrensen ble hevet med 50 prosent, medførte at det ble foretatt en revidering av husdyrkonsesjonsregisteret. Det nye registret er mindre omfattende blant annet fordi antall konsesjonshavere er halvert og fordi antall nye produsenter som innvilges konsesjon er svært begrenset.

Utvikling av nytt fagsystem for melkekvoter har også i 2004 vært en prioritert oppgave. Nytt system er viktig mht. kvalitet og effektivitet i saksbehandling og kontrollarbeid, samtidig som det åpnes nye muligheter for utarbeidelse av prognoser og statistikk. Kravspesifikasjon ble ferdigstilt og tilbudsforespørsel sendt til aktuelle IT-leverandører for kostnadsvurdering. Det arbeides videre med utvikling og ferdigstillelse av systemet i 2005 forutsatt at finansieringen går i orden.

Utvikling av bedre rutiner for oppfølging og kontroll av tilfeller der det er mistanke om unormal helårsproduksjon eller andre brudd på kvotereguleringen ble påbegynt i 2004.

4 Resultatområde omsetning og markedstiltak

4.1 Innledning

Statens landbruksforvaltning (SLF) skal bidra til å sikre et stabilt marked, og en vel-fungerende næringsmiddelindustri. Ansvarsområdene innen resultatområdet omsetning og markedstiltak er økologisk landbruk, forskning, planteforedling og oppformering, beredskap og pelsdyr, samt markedsreguleringstiltak innenfor markedsordningene for melk, kjøtt, egg, grønt, potet og korn.

SLF har et utvidet sekretariatsansvar på det økologiske området. SLF har vært sekretariat for "Styringsgruppen for økologisk landbruk" som ble avvirket sommeren 2004. Samtidig ble "Rådet for økologisk landbruksproduksjon" oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet (LMD). SLF har sekretariatsansvar for rådet som kun har en rådgivende funksjon ovenfor LMD. Dette innebærer at SLF har fått større ansvar i forhold til forvaltning og fullført saksbehandling for søknader og oppfølging av prosjekter for utvikling av økologisk produksjon og omsetning enn tidligere.

Det er identifisert behov for en sikrere og mer effektiv datahåndtering innen prisutjevningsordningen for melk (PU), og SLF tok allerede i 2003 initiativet til et forprosjekt med tanke på utvikling av et nytt datasystem. I 2004 ble det ikke avsatt ressurser til dette arbeidet. Et forprosjekt vil imidlertid gjennomføres i løpet av 2005. Resultatmålet med prosjektet er å analysere behov, gi en systemanbefaling og eventuelt utvikle krav til et nytt system. Gevinstmålet er bedre datasikkerhet og mer effektiv forvaltning av PU.

Hovedutfordringene i 2005 vil være knyttet til et fortsatt behov for å utvikle og effektivisere de ulike forvaltningsområdene. Dette skjer bl.a. ved at ordningen med avgiftsfri retur av leieslakt legges om fra og med 2005 og at det blir iverksatt regnskapsmessige forenklinger i saksbehandlingen av jordbruksavtalemidler i forhold til Omsetningsrådet. Videre vil samordningen av styringen av forskningsmidler på landbruksområdet gi en mer effektiv forvaltning og på den måten mer forskning for hver krone som settes inn.

Med hensyn til markedsregulering innen de enkelte sektorer vises det til Omsetningsrådets årsmelding.

Beredskap

I tråd med departementets tildelingsbrev for 2003 har SLF i 2004 prioritert arbeidet med administrativ beredskap. Ny beredskapskoordinator er ansatt og det er etablert et "Forum for beredskap" som foruten sikkerhetsleder og beredskapskoordinator, består av seks gruppeledere som representerer hver sine beredskapsområder. Det er gjennomført en rekke kurs, bl.a. annet i risiko og sårbarhetsanalyse (ROS). SLF har valgt å bruke ROS som verktøy i utvikling av en egen handlingsplan som inngår i den krisehåndteringsplanen som ble ferdigstilt i 2004.

4.2 Kornsektoren

Markedsordningen

Markedsordningen for korn er et viktig redskap for å oppfylle formålene med korn- og kraftfôrpolitikken. Med de tilgjengelige virkemidlene har ordningen vist at den fungerer målrettet og i samsvar med intensjonene. Ordningen er effektiv å forvalte og for kornåret 2005 ble det ikke foretatt vesentlige endringer. SLF ser heller ikke behov for endringer av ordningen i 2006.

Prisnedskrivningstilskudd

Tilskuddet er et viktig virkemiddel i markedsordningen for korn og bidrar til at mest mulig korn omsettes gjennom ordningen. Datasystemet PRIS som bl.a. benyttes for utbetaling av prisnedskrivningstilskudd på grunnlag av elektronisk innrapporterte ”korndata” fra kornkjøperne, har fungert godt. Systemet har bidratt til en effektiv forvaltning av markedsordningen og til å lette overvåkingen av markedet og prisene til produsent. Samtidig bidrar PRIS med et omfattende datamateriale til Statistisk sentralbyrå, aktører i markedet og andre.

Beredskap i kornsektoren

Den begrensede lagerordning for mel tilsvarende 20 dagers forbruk av mel til bakeribransjen nord for Ofoten og Vestfjorden som ble etablert 1. juli 2003, har fungert etter intensjonene. Hovedtyngden av lagerholdet utføres av en aktør.

Matkorntilskuddet

Matkorntilskuddet skal bidra til reduserte priser på matkorn og matmel til næringsmiddelindustrien og forbrukerne. Tilskuddet betales til forbrukere av matkorn. Tilskuddet er i prinsippet tilbakebetaling av toll og beregnes etter en modell fastsatt av LMD i 1997. Modellen er utviklet under forutsetning av moderat bruk av norsk hvete i matkornet. Med de store kvanta norsk mathvete som nå er tilgjengelig, fungerer ikke modellen etter sin hensikt. Tilskuddet medfører også at importert matkorn gis en preferanse i forhold til norsk matkorn. Ordningen er til vurdering i LMD.

4.3 Melkesektoren

Markedsordningen for melk

Markedsordningen for melk ble implementert 1. januar 2004. Erfaringene fra 2004 er så langt relativt gode. Noteringsprisen for melk er variabel og avgifter og tilskudd i prisutjevningen fastsettes 1. juli hvert år for et år om gangen. For 2004 skal det også være etterkontroll/etterregning av markedsregulator.

Med bakgrunn i St.prp. 66 (2003-2004) Om Jordbruksoppgjøret (kap.7.9.3) ble det nedsatt en arbeidsgruppe med medlemmer fra Moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Konkurransetilsynet og SLF. Arbeidsgruppen skulle klargjøre arbeidsdelingen mellom landbruksmyndighetene og konkurransemyndighetene, hvorav også avvikling av etterregningsregimet skulle vurderes. Arbeidsgruppens rapport er levert i mars 2005.

Det har vært avholdt to bransjeforum for meierisektoren gjennom året både med målsetting om å øke fagkunnskapen om markedet og om vilkårene for næringsmiddelindustrien, samt styrke kommunikasjonen med omverdenen.

Prisutjevningsordningen

Formålet med prisutjevningsordningen er å regulere prisdifferensieringen av melk som råvare til ulike anvendelser. Dette skal gi melkeprodusenter muligheter for lik melkepris uavhengig av melkeanvendelse og lokalisering av produksjonen. Samtidig skal ordningen legge til rette for effektiv konkurranse i melkesektoren.

Prisutjevningen består av tre delordninger: Melkeanvendelse, anvendelse av biprodukter og geografiutjevning. Det har i løpet av 2004 vært syv meieriselskaper i ordningen; Tine BA, Jæren Gardsmeieri, Gausdalsmeieriet, Ryfylkemeieriet, Rørosmeieriet, Synnøve Finden og Normilk. Ryfylkemeieriet er et nytt meieri siden 2003.

NILF har fått i oppdrag fra SLF å utarbeide rapport om etterkontrollen for 1. halvår 2004. Denne ble levert innen utgangen av året. Etterkontrollen for 2. halvår 2004 vil bli gjennomført i 2005. SLF har fattet vedtak om etterregning for 1. og 2. halvår 2003. SLF har behandlet og fattet vedtak vedrørende etterregningsklagene fra 1. halvår 2000 til og med 2. halvår 2002. Saken er overlevert LMD.

Utfordringer fremover er å sluttbehandle saker i forhold til den tidligere ordningen. Oppfølging av endret markedsordning blir en viktig oppgave, og man må følge opp endringer som følge av innstillingen fra arbeidsgruppen bestående av SLF, Konkurransetilsynet, Landbruks- og matdepartementet og Moderniseringsdepartementet.

4.4 Kjøttsektoren

Fraktordning for slakt

Formålet med fraktordningen er å utjamne priser til produsent og forbruker og å stimulere til nedskjæring av slakt i næringssvake områder. Ordningen skal også stimulere til å minimalisere fraktkostnadene.

Ordningen omfatter storfe, gris, sau, geit og hest og består av fire delordninger:

- Tilskudd ved inntransport av slaktedyr (fra produsent til slakteri – innfrakt)
- Frakttilskudd ved transport til engrosforhandlere (Transport av helt slakt fra slakterier i overskuddsområder til engrosforhandlere i underskuddsområder. Mellomfrakt – helt slakt)
- Frakttilskudd ved transport av skåret vare (Fra nedskjæringsanlegg i overskuddsområder til engrosforhandlere i underskuddsområder og foredlingsbedrifter i over- eller underskuddsområder. Mellomfrakt skåret vare)
- Tilskudd til dekning av andre kostnader (Omsetningskostnader/svinn for engrosforhandlere i underskuddsområder. Engrostilskudd - annet tilskudd). Ordningen gjelder bare i Nord-Norge.

De to mellomfraktordningene og engrostilskuddet er under avvikling og opphører 31. desember 2006.

4.5 Eggsektoren

Frakt- og distriktstilskudd

Formålet med frakttilskuddsordningen er å utjevne fraktkostnadene og å bidra til å effektivisere innfrakten, samt stimulere til omsetning via godkjent eggpakkeri. Distriktstilskuddet skal gi en inntekts- og produksjonsutvikling som bidrar til å opprettholde bosetting og sysselsetting i distriktene ved å utjevne lønnsomheten i eggproduksjonen. SLF har registrert en økning på 3 prosent i leveransene til eggpakteriene i 2004. Økningen i produksjon synes å komme i områdene rundt de etablerte eggpakteriene.

4.6 Potetsektoren

Formålet med markedsordningen for poteter er å opprettholde omfanget av norsk produksjon av kvalitetspotet.

Avrensordningen for poteter er et vesentlig element i ordningen. Gjennom denne sikres foretakene avsetning for avrenspoteter. Ordningen bidrar også til å opprettholde en god kvalitet på matpoteter og på poteter til industriell bearbeiding.

SLF har i 2004 gjennomført forhandlinger med HOFF Norske Potetindustrier (HOFF) med sikte på å øke rammen for leveranse av avrenspoteter slik at andelen av råstoffbehov til potetmelproduksjonen basert på avrens økes fra dagens 50 prosent til inntil 75 prosent. Det er i år med store avlinger og i år med spesielt mye avrenspotet behov for stor avrensløyperanse til HOFF. Ny avrensavtale er ikke undertegnet av partene ved utgangen av 2004, men SLF arbeider med sikte på at ny avtale kan legges til grunn for planlegging av avrensløyperanse sesongen 2005/2006.

Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker mottar 2 mill. kr over jordbruksavtalen til opplysning om potet. I 2004 ble kr 350 000 av disse midlene avsatt til gjennomføring av et forprosjekt med mandat å utarbeide et konkret forslag om etablering, organisering og finansiering av et kompetansesenter for potet. Planteforsk var prosjekteier. I forprosjektets sluttrapport foreslås Norsk Potet Kompetanse (NPK) etablert. NPK er foreslått etablert som et aksjeselskap der kompetanseinstitusjoner, bransjeaktører samt produsenter gjennom produsentlag er aksjonærer. Kompetansesenteret skal samle/koordinere eksisterende kompetanse og eventuelt supplere med ny kompetanse.

For å kunne planlegge leveranser av avrenspotet (både totalt og gjennom sesongen) og også ved planlegging av eventuell markedsregulering i potet, er det avgjørende å ha god oversikt over potetbeholdningene. SLF registrerer potetbeholdningene gjennom sesongen på basis av innrapporterte mengder fra foretakene i markedsordningen. SLF mener det er et forbedringspotensiale knyttet til registreringene. SLF vil sammen med foretakene etablere et arbeid med sikte på å kvalitetssikre resultatene fra beholdningsregistreringene.

4.7 Grøntsektoren

Det er bevilget 5,5 mill. kroner over jordbruksavtalen for 2004 til opplysningsarbeid om frukt og grønnsaker. Midlene som forvaltes av SLF går i sin helhet til generisk markedsføring av frukt og grønt i regi av Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker.

De øvrige ordningene innen grøntsektoren forvaltes av Omsetningsrådet og for disse vises det til Omsetningsrådets egen årsmelding.

4.8 Pelsdyrsektoren

Tilskuddet til pelsdyrfôrlag og andre tilvirkere av pelsdyrfôr skal medvirke til utjevning av fraktkostnadene ved innfrakt av råstoff til, og utfrakt av ferdigfôr fra fôrkjøkken. Refusjon av fôrkostnadene skal bidra til at norsk pelsdyrnæring er konkurransedyktig på verdensmarkedet. I løpet av 2004 er to fôrlag avviklet og to har fusjonert. Områdene hvor fôrlagene er avviklet får nå forsyninger fra andre fôrkjøkken.

Forvaltningen av ordningene skjer i nært samarbeid med Norges Pelsdyrslag og fungerer tilfredsstillende.

4.9 Tilskudd til planteforedling og oppformering

Formålet med tilskuddsordningene er å stimulere til bruk av frø og plantemateriale med høy kvalitet og klimatilpassede sorter. Arbeidet i Graminor AS er sentralt ved at selskapet gjennom planteforedling skal medvirke til å sikre at norsk jord- og hagebruk i fremtiden får tilgang på klimatilpasset, variert og sykdomsfritt sortsmateriale.

SLF ble fra 1. januar 2004 tillagt oppgavene med forvaltning av tilskudd til planteforedling og oppformering. Ansvarer omfatter tilskudd til planteforedling og oppformering samt tilskuddsordninger vedrørende "Utvikling av plantemateriale, hagebruk", "Frøavl m.m." og "Statskontrollert settepotetavl". Dette ansvaret lå med unntak av et mindre tilskudd til Graminor AS tidligere i Landbrukstilsynet (fra 1. januar 2004 Mattilsynet). Ansvarer innebærer løpende forvaltning, organisering og utvikling av ordningene.

Etter oppdrag fra LMD avsluttet SLF en gjennomgang av de sistnevnte ordningene i februar 2004. Forslagene i rapporten sikter både mot forenkling og mot oppdatering av ordningene i forhold til nye krav til tilskuddsforvaltning. Rapporten ble oversendt LMD og ble drøftet under jordbruksforhandlingene. LMD har ansvaret for videre oppfølging. Ut over forslagene i rapporten er det i løpet av 2004 avdekket ytterligere forenklingsmuligheter innenfor disse ordningene og SLF arbeider videre med dette.

4.10 Økologisk landbruk

Utviklingen

SLF skal tilrettelegge for å utvikle økologisk landbruk og omsetning, bl.a. ved forvaltning av midler avsatt over jordbruksavtalen til formålet. SLF har sekretariatsansvar for *Rådet for økologisk landbruksproduksjon* som ble oppnevnt av LMD sommeren 2004. Samtidig ble *Styringsgruppen for økologisk landbruk* avviklet.

I forhold til den politiske målsetning om 10 prosent av det norske jordbruksareal i økologisk drift innen 2010, forutsatt at det er grunnlag for dette i markedet, var det tallmessig en beskjeden fremgang i 2004. Dette antas å ha sammenheng med lite utviklet marked for økologiske produkter, og fokus i 2004 har derfor vært markedsutvikling. Mye tyder på at det i

løpet av 2004 er tatt viktige grep for at de store markedsaktørene skal styrke sin satsning. Det gjelder hovedsaklig gjennom etablering av ordningen ”Helkjedeavtaler”, jf. *Tilskuddsordninger, Markedsstrategier*.

Den raskeste utvikling har skjedd på kornområdet, og i 2004 oppstod det en ”overskuddssituasjon” for økologisk fôrkorn. Dette skyldes i hovedsak generelt gode kornavlinger i 2004, en svak økning i økologisk kornareal, svak markedsadgang for økologisk kjøtt, og en lite markedstilpasset artssammensetning mht. råvarer til kraftfôr, med blant annet for mye havre. Dette ble en uventet problemstilling og utfordring i 2004 som det må arbeides videre med i 2005.

Tilskuddsordninger

SLF administrerer følgende ordninger for utviklingstiltak innen økologisk landbruk:

- Markedsstrategier, herunder *Helkjedeavtaler* og *Premieringsordning* for kjøtt. Innen markedsstrategiordningene har 33 prosjekter vært under gjennomføring eller blitt avsluttet i 2004, herav 5 helkjedeavtaler for poteter, frukt og grønt. Tilskudd til helkjedeavtaler ble første gang utlyst i begynnelsen av 2004 og var da begrenset til en prøveordning for poteter, frukt og grønt. Konseptet med forpliktende avtaler mellom leddene i verdikjeden om produksjon og omsetning, var imidlertid så interessant at avtalepartene ønsket dette som en hovedsatsning for å videreutvikle markedet. Fordi det er en lav andel av økologisk melk og kjøtt som når frem til forbruker som økologisk vare, omfattet den siste utlysningen for helkjedeavtaler i november 2004 både vegetabiliske og animalske produkter. Store markedsaktører som TINE BA, Gilde Norge, Bama Gruppen AS, NorgesGruppen og COOP, samt flere mindre og regionale aktører, har søkt om støtte til å gjennomføre helkjedeavtaler. Ved utgangen av 2004 er søknadene enda ikke ferdigbehandlet.
- Veilednings- og utviklingsprosjekter rettet mot primærprodusent. I alt 28 prosjekter har vært under gjennomføring eller blitt avsluttet i 2004. Til denne gruppen hører omfattende prosjekter som *Gratis Førsteråd* og *Oppfølging etter Gratis Førsteråd* (Landbrukets forsøksringer). SLF fikk i 2004 gjennomført en tydeligere rolleavklaring mellom Landbrukets forsøksringer, Norsøk og Oikos i forhold til veiledning på driftsnivå, kursing og generell informasjonsformidling.
- Nasjonale pilotprosjekter. 16 prosjekter har vært under gjennomføring eller blitt avsluttet i 2004. Foruten prosjekter innen ulike produksjonsgrener har de to storhusholdningsprosjektene, *Økologisk mat i sykehus* og *ØkologiPartner*, hatt god fremgang og fått mye positiv oppmerksomhet.
- Storskalaforsøk i økologisk korndyrking. Prosjektet drives i regi av Planteforsk og ble etablert i 1998 med bakgrunn i jordbruksoppjøret. 2004 er siste år prosjektet defineres som egen ordning, og en eventuell videreføring i 2005 blir som veilednings- og utviklingsprosjekt.
- Oppfølging av regionale handlingsplaner i regi av FMLA'ene. Fylkene søker SLF om midler til oppfølgingstiltak i henhold til de regionale handlingsplaner. FMLA'enes tiltenkte pådriverrolle blir stadig sterkere forankret for utviklingstiltak av regional karakter.

Over jordbruksavtalen ble det avsatt 38,0 mill. kroner til samleposten for utviklingstiltak i 2004. I tillegg ble det, for første gang, avsatt midler fra fondene for omsetningsavgift. 1,5 mill. kr ble avsatt til helkjedeavtaler.

Øvrige oppfølgingstiltak

SLF har en initierende rolle i forhold til hensiktsmessig organisering/gjennomføring av prosjekter. Både innen nasjonale pilotprosjekter, markedsstrategier og veiledningsprosjekter, har SLF sørget for tettere samarbeid mellom ulike aktører og etablert nye satsningsområder som ikke er dekket gjennom prosjektsøknader. SLF har i 2004 fulgt opp prosjekter i gjennomføringsfasen, bl.a. ved deltagelse på prosjektsamlinger, styringsmøter, osv. Vestlandsforskning har foretatt følgeevaluering av utvalgte prosjekter.

SLF har fulgt opp prosjekter gjennom prosjektledersamlinger og samling for fylkesmanns-embetene i forbindelse med regionale handlingsplaner.

SLF var avsender for informasjonskampanjen om økologisk landbruk og økologiske produkter som ble gjennomført høsten 2003, og var under forberedelse med en oppfølgingskampanje i 2004. Bakgrunnen for dette var strategiene i *Handlingsplan for økologisk landbruk og produksjon* og føringer fra *Styringsgruppen for økologisk landbruk*. Arbeidet opphørte imidlertid tidlig på våren da det ble klart at LMD ville avvikle generisk informasjon og i stedet satse på markedsutvikling gjennom helkjedeavtaleordningen.

4.11 Omsetningsrådet

Etter omsetningsloven kan det legges omsetningsavgift på produsentenes salgsproduksjon av landbruksvarer. Avgiften benyttes til å finansiere tiltak for å fremme omsetning av landbruksvarer. Omsetningsrådet er i følge loven etablert for å kreve inn og forvalte avgiftsmidlene. I Omsetningsrådet sitter til sammen 19 representanter fra bl.a. departementer, faglag, samvirkeorganisasjoner og uavhengige aktører. SLF har sekretariatsansvar for rådet som i 2004 hadde 5 møter og behandlet 81 saker. Arbeidsutvalget hadde 13 møter og behandlet 170 saker. Det vises for øvrig til Omsetningsrådets årsmelding.

4.12 Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og forskningsmidler over jordbruksavtalen.

Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter

Formålet med avgiften er å sikre økonomisk grunnlag for forskning knyttet til ervervsmessig framstilling av nærings- og nytelsesmidler. Bl.a. skal avgiften sikre virksomheten ved Matforsk. Avgiftsmidlene tilfaller et fond som forvaltes av Styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (Fondsstyret). SLF er sekretariat for styret. I 2004 forvaltet styret 75,9 mill. kroner.

Fra 1. juli 2004 ble styringen av Fondet samordnet med styringen av forskningsmidlene over jordbruksavtalen. Formålet var å få til en helhetlig og effektiv utnyttelse av de samlede forskningsmidlene på landbruksområdet. I tilknytning til dette ble det foretatt en felles utlysning av forskningsmidler (Jord-matprogrammet) der også jordbruksavtalemidlene og Forskningsrådets midler under programmet Jord, planter og husdyr inngikk.

Nåværende styre på sju medlemmer er oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet for perioden 1. juli 2004 til 31. desember 2005. I 2004 var det seks styremøter. Det avgis egen årsmelding for Fondet.

Forskningsmidler over jordbruksavtalen

Forskningsmidlene over jordbruksavtalen skal bidra til å dekke opp avtalepartenes behov for FoU med hovedvekt på anvendt kunnskap. Midlene forvaltes av et styre (Avtalestyret) oppnevnt av LMD. SLF er sekretariat. I styret har Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og LMD hvert sitt medlem. Fra 1. juli 2004 er medlemmene av Avtalestyret også medlemmer av Fondsstyret jf. omtalen ovenfor av samordning av styringen av forskningen på landbruksområdet. I 2004 forvaltet Avtalestyret 36 mill. kroner.

5 Resultatområde handel og industri

5.1 Innledning

Statens landbruksforvaltning (SLF) skal bidra til å sikre et godt fungerende importvern og oppfyllelse av internasjonale rettigheter og forpliktelser samt en godt fungerende næringsmiddelindustri. De viktigste ansvarsområdene innen handel og industri er knyttet til administrering av importvernet, ordningen med råvarepriskompensasjon, eksportstøtteordninger, ekstern kontroll, markedsovervåking og prisinnhenting. Felles for ordningene er at importører og næringsmiddelindustri er viktigste målgrupper, og at ordningene er knyttet til internasjonale avtaler.

Hovedutfordringen i 2005 blir å fortsatt utvikle og effektivisere de ulike forvaltningsområdene. Å bidra med beregninger og faglige analyser til internasjonale forhandlinger vil stå sentralt. Likeledes å iverksette en ny ordning for utenlands bearbeiding.

5.2 Forvaltning av importvernet

Administreringen av importvernet gjennomføres med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser § 5, samt forskrifter vedtatt med hjemmel i denne. Administrative tollnedsettelse for landbruksvarer gjennomføres av SLF med unntak av varer til teknisk bruk, som gjennomføres av Tollvesenet. Importen av bearbeidede jordbruksvarer (RÅK-varer) viser en fortsatt økning fra 2003 til 2004. Utviklingen er beskrevet i Virkemiddelvurdering 2005. SLF påvirkes av denne utviklingen med et økende antall henvendelser, og søknader om nedsatte tollsatser fra stadig nye importører. Antall nyregistrerte råvaredeklarasjoner i 2004 var 8 248. Dette er en økning på 33 prosent fra året før. Tilbake i år 2000 var antall nyregistrerte råvaredeklarasjoner 3 906. Totalt er det nå registrert 33 082 aktive råvaredeklarasjoner i SLFs systemer. Økningen i antall henvendelser øker administrasjonsbehovet for SLF.

Det er gjennomført toll og kvotefri import av landbruksvarer til Norge fra de land som står på FNs liste over minst utviklede land (MUL). I tillegg er den tollfrie kvoten fra Namibia og Botswana på 2 700 tonn utbeinet storfekjøtt videreført også etter at disse landene nå har status som ordinære GSP-land. Også for import fra ordinære GSP-land gis det tollfritak for et betydelig antall landbruksprodukter.

Flere markedsaktører i Norge søker å tilrettelegge for større import fra MUL. Dette gjelder spesielt for kjøttimport og råvarer til kraftfôrindustrien, men til nå har importen fra disse landene vært beskjedent.

I 2004 fikk den fremforhandlede avtalen innenfor Artikkel 19 i EØS-avtalen fra 1. juli 2003, full effekt. Størst interesse var det for kvotene av skinke og pølse, samt isbergsalat. Skinkekvoten på 200 tonn er forbeholdt skinke med bein, men i flere tilfeller er det avdekket at importører har importert skinke uten bein på sin tillatelse. For slik import er det ingen kvote og tollnivået er på kroner 120,83 per kilo. Kontroll og oppfølging med at importørene tar inn den varen det er gitt markedsadgang for, er derfor viktig.

I forhandlingen om utvidet markedsadgang for importvarer til Norge, har norske myndigheter hatt klare preferanser for at fordelingen av importkvotene til markedsaktører skal foretas ved auksjon. For svært mange av kvotene (vel 50) er denne fordelingen gjennomført og akseptert. For ostekvoten på 4 000 tonn, hvor normalt tollproveny representerer en verdi på over 100 mill. kroner, er imidlertid denne fordelingsmåten ikke akseptert. I forhold til å få nye aktører på banen og skape likhet og konkurranse om den verdien kvoten representerer, har dette vært et problem. I 2004 ble det derfor nødvendig med en forskriftsmessig presisering. Dette for i større grad å sikre at reelle nykommere også fikk andel av ostekvoten. All den tid muligheten for fortjenesteuttak for denne kvoten er så stor, vil det likevel være vanskelig å få en rettferdig fordeling uten gjennom auksjon. Fordeling av tollfrie importkvoter av så stor verdi som det her er tale om, vil også være administrativt svært krevende når auksjon ikke benyttes.

Bruk av gjeldende ordning for utenlands bearbeiding har gitt enkelte bedrifter betydelige økonomiske fordeler på det norske markedet. Dette har ikke vært tilsiktet og har medført konkurranseskjevheter fordi bedrifter som bruker ordningen har økonomiske fordeler sammenlignet med bedrifter som produserer tilsvarende varer i Norge, basert på norske råvarer. SLF og Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD) oversendte i april 2004 et omforent forslag til ny ordning for utenlands bearbeiding. Forslaget ble bearbeidet av Finansdepartementet i enighet med Landbruks- og matdepartementet. Ny forskrift ble sendt på høring i desember 2004, med høringsfrist 9. februar 2005. Ny ordning forventes å bli iverksatt i løpet av 2005. Fremdeles gjenstår noen avklaringer, blant annet med hensyn til hvilke departement som skal ha ansvar for ordningen, og hvordan ordningen skal administreres med hensyn til tollberegning.

På sine hjemmesider gir nå SLF detaljert informasjon om regelverket rundt det tollbaserte importvernet. Likevel er det fortsatt stort behov for mer personlig veiledning om regelverk og prosedyrer overfor importører. Dette er spesielt viktig med hensyn til forvaltning og fordeling av importkvotene. De fleste av disse fordeles i dag ved auksjon og representerer store verdier. SLF deltok i 2004 som foredragsholdere på flere brukerseminarer knyttet til import av landbruksvarer, blant annet i regi av tollmyndighetene.

SLF vil i økende grad basere seg på en elektronisk forvaltning med tilgjengelighet 24 timer i døgnet. I forhold til uttalte mål om høy servicegrad og tilgjengelighet er dette viktig.

SLF har i 2004, blant annet på grunn av de pågående landbruksforhandlingene i WTO, hatt stort behov for detaljerte data knyttet til import av landbruksvarer. SLF har god tilgang til grunnlagsdata om landbruksvareimporten gjennom sitt samarbeid med TAD, og har sammen med TAD de siste årene søkt å videreutvikle kommunikasjonen mellom deres fortollings-system (TVINN) og SLFs fagsystemer.

Den norske tolltariffens struktur er av stor nærings- og landbrukspolitisk betydning. SLF ser en økende tendens til at markedsaktørene utfordrer importvernet gjennom kreativ tariffing. SLF vektla derfor også i 2004, innenfor rammen av eksisterende handelspolitiske forpliktelser, arbeidet med å belyse de næringspolitiske konsekvensene av endringer i tolltariffens struktur. Samarbeidet med TAD i forhold til å avklare næringspolitiske konsekvenser av klassifisering bidrar til større forutsigbarhet for markedsaktørene knyttet til importvernet for landbruksvarer. I enkeltsaker deltok SLF i 2004 som observatør på møter i WCO (World Customs Organization), sammen med TADs faste representanter. Koordineringen mot tollmyndighetene og næringslivet fungerer godt på dette området. Det rapporteres jevnlig til Landbruks- og matdepartementet om forhold knyttet til området.

5.3 Internasjonale spørsmål og avtaler

SLF har en viktig rolle som rådgiver for Landbruks- og matdepartementet når det gjelder pågående forhandlinger rundt internasjonale avtaler. SLF bistår blant annet med analyser og grunnlagsmateriale og har ansvar for faglige vurderinger og beregninger.

Norge og EU-Kommisjonen kom i 2004 til enighet om endringer i EØS-avtalens protokoll 3, som omfatter handel med bearbeidede jordbruksvarer. Endringene ble gjort gjeldende fra 1. november 2004 og innebærer blant annet ytterligere gjensidige handelslettelser når det gjelder syltetøy og margarin. Industribeskyttelsen er nå fjernet for alle varer under protokoll 3, bortsett fra på syltetøy hvor en viss industribeskyttelse blir beholdt. SLF deltok i arbeidet med å komme frem til en løsning på bakgrunn av forhandlingsresultatet som forelå i 2002, samt med å implementere endringene fra 1. november 2004.

I første kvartal 2004 oversendte SLF grunnlaget for den årlige notifiseringen om landbruket til WTO for 2003, som omhandler internstøtte, markedsadgang og eksportstøtte. SLF har vært representert med deltakere i flere arbeidsgrupper i regi av departementet i forbindelse med de pågående WTO-forhandlingene. Det har vært gjennomført flere oppdrag med beregninger og vurderinger knyttet til det grunnlagsmaterialet som legges til grunn i forhandlingene, spesielt på markedsadgang.

5.4 Oppfølging av jordbruksavtalens prisbestemmelser

Det er markedsregulatorene som er ansvarlige for at jordbruksavtalens prisbestemmelser blir fulgt, samt at det legges til rette for at de fremforhandlede målprisene kan tas ut i markedet. SLF har noteringsansvaret for grøntsektoren. I 2004 har det vært et godt samarbeid mellom SLF og markedsregulatorene for alle sektorer når det gjelder innrapportering av noteringspriser og overvåking av jordbruksavtalens prisbestemmelser. Ved avvik fra gjeldende retningslinjer har det vært god dialog med markedsregulatorene.

Innenfor melkesektoren ble det fra 1. januar 2004 innført nytt regime for notering av målprisen, da TINE Råvare ble etablert for å ta hånd om melken på mottaksanleggene. Målegrunnlaget for noteringsprisen på potet har blitt bedre som følge av at det i 2003 og 2004 ble foretatt en grundig gjennomgang av grunnlaget for prisnoteringen. Markedsendringer i fjørfesektoren har synliggjort et behov for endringer i noteringsgrunnlaget for fjørfekjøtt. Endringer i fraktordningene for kjøtt vil medføre at over- og underskuddsområder forsvinner. Det vil derfor være nødvendig med en ny definisjon av noteringsgrunnlaget. SLF har utarbeidet forslag til endringer av disse forholdene i forbindelse med innspill til jordbruksforhandlingene i 2005.

5.5 Ordninger rettet mot konkurranseutsatt landbruksbasert næringsmiddelindustri

SLF tok i 2004 initiativ overfor Landbruks- og matdepartementet til å etablere et prosjekt med målsetting om å gjennomgå forskrifter og beregningsmodeller for tilskuddsordningene rettet mot næringsmiddelindustrien. Landbruks- og matdepartementet og SLF hadde i den forbindelse et RÅK-seminar, hvor aktuelle problemstillinger ble drøftet. Som følge av seminaret er det satt opp en tidsplan med arbeidsfordeling mellom departementet og SLF. I

den videre prosessen legges det opp til regelmessige møter og kontakt mellom Landbruks- og matdepartementet og SLF.

Det ble gjennomført endringer i XRK-ordningen i 2004. Endringene innebærer at det ikke lenger gis eksportstøtte til virksomheter som eksporterer bearbeidede kjøttvarer til ordinære markeder. Eksport av bearbeidede kjøttvarer til spesialmarkeder og cateringordningen er videreført. Ny forskrift for XRK-ordningen er innført fra 1. januar 2005. SLF har tidligere redegjort for hvilke administrative konsekvenser reduksjonen i XRK-ordningen vil få. En del av administreringen er falt bort, blant annet gjelder dette godkjenning av eksportplaner. Likevel gjenstår vesentlig arbeid med ordningen knyttet til søknadsbehandling og satsfastsettelse. Ordningen vil bli vurdert sammen med de andre tilskuddsordningene rettet mot næringsmiddelindustrien i 2005.

5.6 Andre områder

Reindriftens markedsutvalg

SLF er sekretariat for Reindriftens markedsutvalg. Det er i 2004 avholdt to møter i utvalget.

Importrådet for landbruksvarer

SLF er sekretariat for Importrådet for landbruksvarer. Det ble i 2004 avholdt ett møte i rådet. Temaet på dette møtet var knyttet til utfordringene i spenningsfeltet mellom landbrukspolitik og administrering av virkemidlene under importvernet

6 Resultatområde administrasjon

6.1 Innledning

Statens landbruksforvaltning (SLF) skal være en velfungerende virksomhet med initiativrike, endringsdyktige og serviceinnstilte medarbeidere som gjennom forvaltning og rådgivning sikrer brukerne effektive tjenester. De viktigste ansvarsområdene innen resultatområde administrasjon er knyttet til utvikling av personal- og lønnspolitikken, organisasjons-, leder-, og kompetanseutvikling, økonomiforvaltning, dokumentasjon og informasjon samt utvikling av informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Resultatområdet har i 2004 vært preget av høy aktivitet knyttet til oppfølging av SLFs strategiske plan og gjennomføring av prosjekter knyttet til realisering av virksomhetens IKT-strategi. SLF har lagt til rette for elektronisk innrapportering og søknadsbehandling gjennom utvikling av nye tjenester og tilgjengeliggjort disse via ny internettside. I tillegg har vi videreutviklet teknisk plattform ved å innføre elektronisk arkiv- og saksbehandlingssystem. SLF har i 2004 hatt stor fokus på å implementere det nye økonomiregelverket samt å tilrettelegge for implementering av SLFs Kommunikasjonsstrategi.

Hovedutfordringene for 2005 vil være å videreutvikle SLFs elektroniske tjenester overfor våre brukere. Det må legges til rette for at SLF videreutvikler seg som organisasjon ift. å takle de konsekvenser gjennomføringen av SLFs IKT strategi har gitt, kombinert med effektivisert ressursutnytting. Dette gjelder organisatorisk og styringsmessig så vel som kompetansemessig og teknisk. Videre vil det være en utfordring for SLF å følge opp og implementere kommunikasjonsstrategien på en god måte slik at både den eksterne og interne informasjonen og kommunikasjonen styrkes.

6.2 SLFs – IKT-strategi

Arbeidet med gjøre SLF til en e-forvaltningsorganisasjon er forankret i SLFs IKT-strategi hvor målene er å:

- legge til rette for kostnadseffektiv, sikker og kontrollerbar tjenesteproduksjon
- legge til rette for elektronisk innrapportering og samhandling og dermed for døgnåpen forvaltning
- sette SLF i stand til å gi bedre råd ut fra et helthetperspektiv
- bedre kommunikasjon internt i SLF og mellom SLF og brukerne

For å nå disse målene har SLF i 2004 arbeidet videre i henhold til følgende strategier:

1. Internett skal være SLFs hovedtransportvei
2. Desentral bruk av sentraliserte løsninger
3. Felles rammeverk for e-forvaltning

Nedenfor fremkommer en status ift. å nå disse tre strategiene.

6.2.1 Internett skal være SLFs hovedtransportvei

SLF lanserte ny Internettside februar 2005 og har gjennom den nye siden samlet en omfattende mengde informasjon knyttet til SLFs forvaltningsområder, samt tilgang til virksomhetens elektroniske tjenester. I arbeidet med å lage den nye Internettsiden har det vært lagt stor vekt på å hensynta brukeres behov og Internettsiden har derfor flere brukerinnganger. Lansering av ny Internettside er en del av arbeidet med å utvikle SLFs virksomhetsportal, hvor det bl.a. legges opp til interaktive tjenester. Nye elektroniske tjenester vil bli lansert, og noe av utfordringen vil være knyttet til hvor raskt denne portalen kan utvikles. SLFs mål er at Internett skal være virksomhetens hovedtransportvei for informasjon og kommunikasjon, og at flest mulig av brukerne benytter denne kanalen som inngangsport til SLF. SLF har nå lagt et grunnlag for å få dette til.

6.2.2 Desentral bruk av sentraliserte løsninger

Det er satt i gang en rekke prosjekter for å få til desentral bruk av sentraliserte løsninger. Nedenfor fremkommer de viktigste aktivitetene ift. å nå dette målet:

I år 2004 ble WESPA (Websøknad og saksbehandling for produksjonstilskudd og avløsning) lansert. Dette er en applikasjon som både gir bøndene mulighet til å søke om produksjonstilskudd via internett samt at kommunene saksbehandler søknaden elektronisk. Tjenesten ble lansert januar 2004. Nærmere omtale av erfaringene og videre utvikling fremkommer under Resultatområde inntekts- og velferdspolitiske tiltak, kap.3.2.

SLF har en rekke andre elektroniske tjenester som vil bli lansert etter hvert som de er ferdig utviklet og testet. WEB-SKAS er en slik tjeneste som nå tilgjengeliggjøres suksessivt for våre brukere. Denne tjenesten er en løsning hvor alle landets skogeiere vil kunne se hvor mye penger som står på egen skogkonto, skogeier skal kunne søke om tilskudd samt at kommunen skal kunne saksbehandle søknaden i løsningen. Mer om dette står omtalt under Resultatområde areal- og ressurs, kap.2.2.

I tillegg til disse tjenestene er det under utvikling ytterligere tjenester hvor søkeren skal kunne sende søknad eller rapportere inn tallmateriale:

- Nask - Naturskade system for saksbehandling.
- ELF, Erstatningsordningene i Landbruket, Fagsystem
- Miljøprogram
- Implementering WEB-søknader for tollnedsettelse/importkvoter

SLF har også satt i gang et prosjekt knyttet til sentralisering av fylkesmannsembetenes databaser. Dette prosjektet vil medføre at alle utbetalinger vil bli foretatt av SLF, mens saksbehandlingen fortsatt vil ligge i fylkesmannsembetene. Prosjektet vil bli sluttført våren 2005 og vil bidra til at kvaliteten på regnskapet vil bli bedre og arbeidet med å avstemme mot Saturn blir enklere og mer effektivt.

6.2.3 Felles rammeverk for e-forvaltning

SLF har i løpet av 2004 innført elektronisk arkiv- og saksbehandlingssystem for alle ansatte. Målsettingen er å effektivisere, forenkle og forbedre ressursbruk og saksbehandling. Videre skal det bidra til å kunne legge til rette for e-forvaltning. Arbeidet med implementeringen har gått bra og det arbeides nå med å teste nye moduler som etter hvert vil bli tilgjengelig for hele organisasjonen. Hovedutfordringen fremover vil være knyttet til å implementere og ta i bruk de nye modulene.

Som ledd i at Statens forvaltningstjeneste kun skal betjene departementene har SLF vært nødt til å foreta en ny tilkobling av våre datakommunikasjonsløsninger. SLF har derfor koblet seg opp mot Fylkesmennes FRInett. Dette er SLFs ekstranett og vil inngå i virksomhetens arbeid med å utvikle en virksomhetsportal.

For å forenkle og effektivisere arbeidet internt i SLF er det inngått to nye rammeavtaler knyttet til kjøp av PCer og IKT-utstyr, samt tilhørende drifts-, service- og supportavtale for SLFs maskin- og utstyrspark.

6.2.4 AltInn

SLF har i tråd med tildelingsbrevet for 2004 vurdert bruken av AltInns funksjonalitet og om den passer når elektronisk innrapportering er en ren erstatning for innrapportering på papir. SLF foretar en vurdering av å bruke AltInn i alle prosjekter, men har i forhold til de prosjektene som er gjennomført og de som er under utvikling kommet frem til at vi ikke kan benytte AltInns funksjonalitet. I de systemer SLF skal utvikle i 2005/2006, vil de elektroniske innrapporteringene kreve interaktive løsninger, der kontroller umiddelbart blir gjort mot oppslag i egne registre med tilbakemelding til søker hvis opplysninger er feil. Dette gjelder eksempelvis nye systemer for omsetning av melkekvoter, erstatningsordningene for landbruket og web-søknader om importkvoter/-tillatelser. For noen av ordningene systemene støtter er det samtidig aktuelt å saksbehandle søknaden (importsøknader). AltInn støtter i dag ikke slik funksjonalitet. På AltInn ligger innrapporteringer til systemer som vesentlig ligger hos skatteetaten. Der skjemaene er preutfylte i AltInn, gjøres dette av fagsystemet og overføres til AltInn. Som hovedregel foregår innrapportering periodevis, som f.eks. kvartalsvis mva-innrapportering og halvårlig og årlig selvangivelse for bedrifter. AltInn har i dag kun tilgang til enhetsregisteret for kontroll som er aktuell for SLF.

AltInn har startet et prosjekt for innføring av elektronisk signatur (PKI-løsning) som en del av sin portalløsning. SLF vurderer også dette, og vil holde en dialog med AltInn for om mulig å kunne bruke deres løsning. SLF avventer fremtidige løsninger i AltInn som støtter SLFs behov for innrapporteringer.

6.3 Rekruttering, personal- og organisasjonsutvikling

Pr. 31. desember 2004 hadde SLF 184 ansatte. Gjennomsnittsalderen på ansatte i SLF er 43 år. Det var totalt 12 ansatte som sluttet i SLF i 2004 og 6 ansatte ble innvilget permisjon grunnet annet arbeid og/eller videreutdanning. Det var 12 ansatte som gikk ut i fødselspermisjon i 2004. Det ble kunngjort totalt 28 stillinger i løpet av året, herunder faste stillinger og vikariat/engasjement.

Sykefraværet har økt fra 2003 til 2004, noe som i hovedsak skyldes langtidssykefravær. Det totale sykefraværet har vært 4,6 prosent. Dette fordelte seg på menn 3,5 prosent og på kvinner med 5,5 prosent.

SLF har gjennomført en vernerunde i samarbeid med Bedriftshelsetjenesten. Rapporten fra vernerunden konkluderer med at det fysiske arbeidsmiljøet i SLF er bra. SLF inngikk 1. november 2004 en samarbeidsavtale med Trygdeetaten v/ Arbeidslivssenteret om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen). En av målsettingene i IA-avtalen er å redusere sykefraværet. IA-avtalen ble inngått i samarbeid med AMU og de tillitsvalgte.

Det har vært avholdt 12 møter i Forum for tillitsvalgte. Lokale lønnsforhandlinger etter Hovedavtalens pkt. 2.3.3 ble gjennomført i desember. Samarbeidet med tjenestemannsorganisasjonene oppleves som godt. Det er et aktivt sosialt miljø i SLF. Velferdsutvalget har tilrettelagt for flere sosiale begivenheter i 2004 med god oppslutning fra de ansatte.

SLF har utviklet et eget kompetanseprogram for perioden 2003-2004. Satsningsområdene og tiltakene er strategisk forankret. Det er i alt arrangert 28 kurs og seminar i regi av Kompetanseprogrammet i 2004. Viktige satsningsområder har vært ledelse, landbrukspolitikk og forvaltning. Andre temaområder har vært beredskap, kommunikasjon og IT.

Flere ledere har deltatt på eksterne lederutviklingsprogram samt i mentorordningen for landbruksforvaltningen. Av fellestiltak har det vært arrangert 2 samlinger og 1 studietur for Forum for ledelse. Temaet for den første samlingen var Hovedavtalen i staten. Samlingen har bidratt til å skape en felles forståelse av hovedavtalen og praktiseringen av medbestemmelse blant ledere og tillitsvalgte i SLF. Det ble også arrangert en samling som tok for seg forberedelse til og gjennomføringen av lønnsforhandlingene, herunder diskusjon om spørsmålet rundt kjønnsbetingede lønnsforskjeller. Som et ledd i å utvikle ledergruppen ble det arrangert en 4-dagers studietur til Østerrike. Studieturen bidro til å styrke SLFs kunnskap om hvordan EU-medlemskapet har påvirket landbruket og landbruksforvaltningen i Østerrike samt hvordan de har arbeidet med viktige områder som miljø og økologi.

Gjennomføringen av Kompetanseprogrammet har vært et felles ”løft”. Avdelingene har vært aktive i planleggingen og gjennomføringen av de ulike tiltakene. Programperioden er nå over, og Kompetanseprogrammet skal evalueres i løpet av våren 2005. Utfordringen fremover blir å videreutvikle programmet i tråd med SLFs behov som nasjonal fagmyndighet, deriblant å vurdere behovet for å videreutvikle spisskompetanse.

SLFs første strategiske plan ble vedtatt i 2001. Midtveis i strategiperioden, våren 2004 var det naturlig å rullere strategien i forhold til oppnådde resultater og ønsket situasjon ved strategiperiodens slutt. De strategiske områdene er videreført, men strategiene og fokuset er noe justert.

Samtidig pågikk også prosjektet ”SLFs samarbeid med andre. Forslag til strategi og retningslinjer for SLFs samhandling med ulike samarbeidspartnere”. Strategi og retningslinjer er nå avklart og skal iverksettes i løpet av 2005. Samarbeidet med våre sentrale samarbeidspartnere som f.eks. Toll- og avgiftdirektoratet, Konkurransetilsynet og miljødirektoratene skal styrkes.

I 2003 ble det inngått en omstillingsavtale mellom SLF og tjenestemannsorganisasjonene. Omstillingsavtalen ble brukt i forbindelse med prosjekt ”Nye ARA”. Det pågår OU-prosesser i tre avdelinger. Det er derfor besluttet å prolongere omstillingsavtalen.

6.3.1 Rapportering om likestilling

SLFs personalpolitikk understøtter arbeidet med å oppnå likestilling mellom kjønnene. Det arbeides aktivt med å tilrettelegge arbeidssituasjonen for ansatte i henhold til vår lønns- og personalpolitikk. I tillegg har SLF et løpende fokus på likestilling gjennom rekruttering.

Av 184 ansatte er 54,3 prosent kvinner. 7 av de ansatte har fast avtale om redusert stillingsandel. Alle er kvinner. Det er 7 kvinner og 1 mann som har midlertidig avtale om reduksjon i stillingsandel pga. omsorg.

En gjennomgang av 28 kunngjorte stillinger i 2004, viste at 50,7 prosent av den totale søkermassen var kvinner. Det ble ansatt 13 kvinner av totalt 28. Dette tilsvarer en kvinneandel på 46 prosent. Kvinner er ikke plassert i lavere stillingskategorier eller fått en lavere lønns plassering enn mennene. Kvinnene i SLF har arbeidet 56 prosent av det totale antall overtidstimer i 2004.

Pr. desember 2004 besto SLFs ledergruppe av 8 kvinner og 17 menn. Dette tilsvarer en kvinneandel på 32 prosent. 12 kvinner er faste stedfortredere i SLF.

Ved de lokale lønnsforhandlingene høsten 2004 ble den lokale potten tilnærmet likt fordelt mellom kvinner og menn. SLF tar bevisst i bruk endring av stillingskoder som en del av karriereutviklingen til de ansatte. Som følge av forhandlingene fikk 7 kvinner opprykk til seniorkonsulent, 10 kvinner fikk opprykk til rådgiver og 3 kvinner fikk opprykk til seniorrådgiver. 4 menn fikk opprykk til seniorkonsulent, 1 mann fikk opprykk til rådgiver og 2 menn fikk opprykk til seniorrådgiver.

Kvinnene i SLF har pr. 31. desember 2004 lavere gjennomsnittslønn i stillingskategoriene 1065 konsulent, seniorkonsulenter, seniorrådgivere, førstekonsulenter og rådgivere enn det menn har. Det er fortsatt bare kvinner som er 1064 konsulenter. Lønnsforskjellen mellom kvinnelige og mannlige seniorkonsulenter er redusert som følge av at flere kvinnelige førstekonsulenter med høyere utdanning og derfor relativt høy avlønning fikk endret stillingskode. Lønnsforskjellen mellom kvinnelige og mannlige rådgivere og seniorrådgivere har imidlertid økt til fordel for mennene. Dette har sammenheng med at de nye rådgiverne og seniorrådgiverne har lavere avlønning enn de som har innehatt denne type stillinger i flere år. På den annen side så tjener de kvinnelige lederne samlet sett gjennomsnittlig mer enn de mannlige lederne. Administrerende direktør er tatt ut av hovedtariffavtalen, og er derfor ikke medregnet i denne sammenhengen.

18 av 31 prosjekter som pågikk i 2004 hadde kvinnelige prosjektledere. Dette tilsvarer en prosentandel på 58 prosent. Kvinner er også godt representert i interne råd og utvalg. 2 kvinner og 1 mann mottok stipend til etter- og videreutdanning og eksterne kurs. Når det gjelder deltakelse på interne kurs og seminar, så har kvinnene benyttet 192 av 313 benyttede plasser. Dette tilsvarer 61 prosent. Obligatoriske tiltak samt kortere seminar uten påmelding er da holdt utenom.

6.4 Økonomiforvaltning

I tråd med kravene som fremkommer i tildelingsbrevet har SLF foretatt en gjennomgang av SLFs økonomiforvaltning, herunder gjennomgang og tilpasning av alle tilskuddsordningene.

SLF har mottatt revidert økonomiinstruks fra LMD og har utarbeidet og implementert egen intern økonomiinstruks. Kompetansegivende tiltak er gjennomført. Dette arbeidet har vært omfattende og SLF tilfredsstillende kravene i nytt regelverk for økonomistyring i staten.

SLF har to budsjettprosesser årlig og det har vært arbeidet med å få disse prosessene så effektive som mulig bl.a. gjennom at prosessen er godt planlagt i forkant, at tallmaterialet har god kvalitet og gjennom å tilgjengeliggjøre budsjett og regnskap via intranett.

Hovedutfordringen fremover vil være å klare å få til ytterligere heving på kvaliteten på prosessene og regnskapene koblet sammen med ytterligere effektiviseringer.

6.5 Informasjon og kommunikasjon

I 2004 ferdigstilte SLF sin kommunikasjonsstrategi og det har vært arbeidet med å finne den riktige organisatoriske plasseringen av informasjon og kommunikasjonsoppgavene. SLF har valgt en desentral organisasjonsmodell og grensdragningen mellom avdelingene er gått opp. Avdeling administrasjon skal ivareta stabsoppgavene, herunder styrings- og koordineringsoppgavene samt tilrettelegge for at SLF følger opp egen strategi. Ledige stillinger har vært lyst ut, og det er tilsatt nye medarbeidere. Kompetansegivende tiltak for ledelsen i SLF er startet opp og vil bli videreført I 2005.

SLFs nye Internett, implementeringen av nytt arkiv- og saksbehandlingssystem og den organisatoriske oppfølgingen av SLFs kommunikasjonsstrategi har vært viktige å få på plass ift. å kunne følge opp LMDs krav i tildelingsbrevet om å vektlegge kommunikasjon og målrettet informasjonsvirksomhet i større grad og for å brukerrete elektroniske løsninger. En hovedutfordring fremover vil være å følge opp SLFs kommunikasjonsstrategi på en slik måte at informasjon etter hvert naturlig inngår i prinsippet om fullført saksbehandling.

Kunngjøring av lover og administrative tiltak, dvs. informasjon om borgernes rettigheter, plikter og muligheter, er foretatt iht. Moderniseringsdepartementets retningslinjer. Det samme gjelder annonsering av ledige stillinger I SLF.

6.6 Annet

I år 2003/2004 ble det gjennomført en større ombygging i SLFs lokaler og organisasjonen har nå fått samlet sine funksjoner over 4 etasjer i Stortingsgt. 28. Ombygging av lokalene i byggets 3. og 4. etg. startet høsten 2003 og ble ferdigstilt våren 2004. Etter ombyggingen disponerer SLF i sin helhet nye moderne lokaler på i overkant av 6000 kvm.

I tillegg er SLFs lagerlokaler i Sandakerveien 110 fra 31. desember 2004 ryddet og avviklet. SLF dekker nå sitt arkiv- og lagringsbehov i lokalene i Stortingsgt. 28, samt tilliggende kjellerareal.

7 Kontrollvirksomheten i 2004

7.1 Innledning

SLFs arbeid med kontroller bygger bl.a. på bestemmelsene i Statens økonomireglement, som legges til grunn for all kontroll med økonomiske virkemidler innen virksomhetens ansvarsområde. SLF tilstreber at alle kontrolltiltak skal være formåls- og kostnadseffektive, og at de i størst mulig grad skal være tilpasset den enkelte ordning.

Kontrollressursene i SLF disponeres ut fra en vurdering av vesentlighet og risiko for feil. SLF arbeider for å øke sin kompetanse, slik at man skal bli enda mer målrettet når det gjelder risikovurderinger. Det søkes å gjennomføre effektive kontrolltiltak, rette feil og skaffe informasjon om måloppnåelse og om alle vilkår er overholdt. Vi arbeider også for å forbedre kontrollrutinene, og effektivisere ressursbruken til det beste for brukere og forvaltning. Maskinell kontroll brukes så langt det er mulig. SLF samarbeider med andre kontrollinstanser der det er naturlig.

SLF vil legge vekt på følgende kontrollresultater i 2004:

- Innføringen av Wespa har ført til en enda mer effektiv kontroll i søknadsprosessen for produksjonstilskudd.
- Etter at kommunene i 2002 fikk myndighet til å bruke skjønn i vurderingen av om det skulle foretas avkorting av produksjonstilskuddet, brukes avkorting i mindre grad enn tidligere, men praktiseringen har økt noe igjen etter en stor nedgang like etter forskriftsendringen. Vi har oppfattet det slik at en del kommuner synes avkortingsproblematikken kan være vanskelig å håndtere, bl.a. fordi det er kort avstand til brukerne.
- Stikkprøvekontroller av tilskudd til kompetansetiltak i landbruket ga grunnlag for å bekrefte at tilskuddet brukes i tråd med formålet, og at tilskuddet bidrar til at det på nasjonal basis skjer nyskapning på området. Det arbeides aktivt for å etablere nye tiltak som hever kompetansen i landbruket. SLFs erfaringer angående formåls- og ressurseffektiviteten i bruk av styrende, kontra rådgivende, organer er relevant også innenfor denne tilskuddsordningen.
- Stikkprøvekontroller innenfor ordningen erstatning etter avlingsskade, viste at kontrollen i kommunene var mangelfull, og viste også en noe liberal praksis i fylkesmannens saksbehandling av mangelfullt/ feil utfylte søknader.
- Stikkprøvekontroller innenfor ordningen tilskudd til ull viste bl.a. noen direkte feil ved de ullstasjonene som var besøkt, samt en litt uklar ansvarsfordeling mellom Norsk Kjøtt og ullstasjonene.
- Stikkprøvekontroller av tilskudd til prosjekter i økologisk landbruk viste at måloppnåelsen så langt i prosjektperioden var tilfredsstillende for de fleste av prosjektene. Rapporteringsvilkårene som var gitt for det enkelte prosjekt var delvis oppfylt. Flertallet av prosjektlederne påpekte at det er krevende for de som satser økologisk å tolke signalene fra landbruksmyndighetene og råvaremottakerne.
- Stikkprøvekontroller av ulike tilskuddsordninger til industrien har også i 2004 påvist en del feil i søknadsdata og utbetalinger. Dokumenterte avvik rettes. Næringsmiddel-

bedrifter er også gjort oppmerksom på feil i søknadene som har gjort at de har søkt om, og fått mindre tilskudd enn de er berettiget til.

7.2 Arbeidet med kontroll

Nedenfor omtales nærmere de rutiner og tiltak som kontrollene baseres på, samt resultater for kontrolltiltak i 2004.

7.2.1 Kontroll i saksbehandlingen

Det gjennomføres maskinelle og/eller manuelle kontroller i all søknadsbehandling, avhengig av den enkelte ordning. Eventuelle feil som påvises blir rettet opp før endelig utbetaling skjer.

Når det gjelder direkte tilskudd til primærprodusenter, baserer SLF seg primært på maskinell kontroll av søknadsdata og den manuelle kontrollen som foregår i kommunene og hos fylkesmannen.

Enkelte tilskudd utbetales gjennom slakterier, meierier og eggpakterier. SLF baserer seg primært på kontrollen som de utfører av grunnlaget for oppgjør til sine råvareleverandører. I tillegg foretar SLF en manuell gjennomgang av søknader fra omsetningsleddene om refusjon.

7.2.2 Etterkontroll

Innsendte oppgaver gjennomgås med hensyn til en generell formalia- og rimelighetskontroll.

Etterkontroll av flere tilskuddsordninger som forvaltes i SLF baseres på revisorbekreftet rapportering, enten av årsoppgaver eller spesielle formålsrettede oppgaver. SLF har i 2004 gått gjennom bruken av revisorbekreftelser med sikte på enten å utarbeide mal for en hensiktsmessig bekreftelse, eller i en del tilfeller erstatte revisorbekreftelser med en mer målrettet kontrollform.

Etterkontroll av enkelte tilskudd til primærprodusenter baserer seg på manuell etterkontroll i form av befaringer og besøk. Etterkontrollen utføres enten av fylkesmannen eller kommunen. Omfanget av en slik kontroll er enten gitt i forskriftsbestemmelser, eller i retningslinjer i rundskriv/ brev fra SLF.

Etterkontroll av tilskudd til ferie og fritid samt TPO gjøres maskinelt i SLF ved at relevante data fra SLF kjøres mot data fra Skattemyndighetene. Avvik gjennomgås manuelt og eventuelt for mye utbetalt tilskudd trekkes mot utbetaling av produksjonstilskudd eller kreves tilbake på annen måte.

SLF gjennomfører besøkskontroll hos aktuelle tilskuddsmottakere som mottar tilskudd direkte, og tar stikkprøver av manuelle kontroller og saksbehandlingen hos fylkesmannen og kommunen for å få bekreftet om gitte retningslinjer overholdes.

SLF tar også stikkprøver av grunnlaget for rapportering om tilskuddsordninger som forvaltes gjennom omsetningsledd.

7.2.3 Samarbeid med andre kontrollmyndigheter

SLF samarbeider med andre kontrollinstanser der det er mest hensiktsmessig og har i dag samarbeidsavtale med Tollvesenet og Skattemyndighetene.

Aktuelle tilskuddsutbetalinger rapporteres til skattemyndighetene. Det er med noen få unntak maskinelle innberetningsrutiner for disse tilskuddene.

7.3 Resultater av utført kontroller i 2004

Nedenfor følger en oversikt over resultatene av kontrolltiltak, gruppert etter kontroller før utbetaling og stikkprøvekontroller etterpå.

7.3.1 Produksjonstilskudd- maskinell kontroll av søknader før utbetaling

For produksjonstilskudd registreres antall søknader som stoppes i den maskinelle saksbehandlingen. Disse blir enten avslått, eller går videre til manuell behandling hos Fylkesmannen.

Tabell 7.1: Antall stoppede søknader om produksjonstilskudd

Telledato	01.01.02	31.07.02	01.01.03	31.07.03	01.01.04	31.07.04
Antall stoppede søknader	304	5173	1259	1077	749	693

Som statistikken viser, har antall stoppede søknader fortsatt å gå ned i 2004. Årsaken er først og fremst at søknadene er blitt mer korrekte når det gjelder de opplysningene som kreves i forhold til bestemmelsene om merverdiavgift (mva). Etter at Wespa ble innført, rettes feil enda mer effektivt. Feil i innlagte opplysninger blir synlige for den som legger inn søknadsdata, og brukeren eller kommunen kan rette feil mens de legger data inn i systemet.

For søknadsomgangen 01.01.04 var manglende mva-registrering årsak til søknadsstopp for 179 av totalt 749 stoppede søknader. Fra søknadsomgangen 31.07.04 er kravet til omsetning endret for å være berettiget produksjonstilskudd, fra å følge mva-lovens generelle krav om kr 50 000 i alminnelig næringsinntekt til avgiftspliktig omsetning på kr 30 000. Av de 693 stoppede søknadene 31.7.04 er 157 søknader stoppet grunnet omsetning under kr 30 000, og av disse har 80 fått dispensasjon. SLF forventer at de generelle dispensasjonene om næringsinntekt (mva-kravet) vil bli ytterligere redusert når dispensasjonstiden er gått ut, og erstattes med dispensasjoner knyttet til kravet om en omsetning på kr 30 000. Opplysninger om omsetning på kr 30 000 i landbruket er søkerens egne opplysninger (egenmelding), og kan ikke kontrolleres maskinelt mot databaser fra Skattemyndighetene. Kontroll av disse opplys-

ningene blir gjort ved vanlig stikkprøvekontroll. Vi legger også vekt på at søkeren, som er ansvarlig for opplysningene, har undertegnet søknadsskjemaet, og at dokumenterte feilopplysninger kan føre til avkorting av tilskuddet.

Tabell 7.2: Antall dispensasjoner gitt fra kravet om mva-registrering og kravet til omsetning i landbruk over kr 30 000

Søknadsomgang	31.07.02	01.01.03	31.07.03	01.01.04	31.07.04
Dispensasjon fra mva-kravet om næringsinntekt på et bestemt beløp	960	806	1193	933	200
Dispensasjon fra krav om landbruksomsetning på kr 30 000					80

7.3.2 Avkorting av produksjonstilskudd før endelig utbetaling

Etter forskriftsendringene som trådte i kraft for søknadsomgangen pr. 31.07.02, skal det ikke lenger skje en automatisk avkorting av tilskudd etter feil påvist under saksbehandling eller stikkprøvekontroll. I hvert enkelt tilfelle skal kommunene på bakgrunn av en skjønnsvurdering vedta om det skal gjøres en avkorting. Dette medførte at det ble betydelig færre avkortinger den første søknadsomgangen etter forskriftsendringen. Bruk av avkorting er økt igjen, men totalt sett er det mindre avkorting enn før forskriftsendringen.

Tabell 7.3: Avkorting av produksjonstilskudd

Søknadsomgang /	31.07.02	01.01.03	31.07.03	01.01.04	31.07.04
hjemmelsgrunnlag	kr	kr	kr	kr	kr
§ 12 – regelverksbrudd	391 565	159 376	415 773	447 576	165 478
§ 13 – feilopplysning	895 386	267 619	1 507 734	1 744 801	1 172 379
§ 14 – for mye utbetalt	209 459	976 209	304 415	459 115	280 982

Tabellen ovenfor viser kun tall etter forskriftsendringen. Beløp er fordelt på paragrafene som hjemler avkorting. Beløpene som er avkortet etter § 13 er i all hovedsak avkorting etter stikkprøvekontroll. Tall for søknadsomgangen pr 31.07.04 i alle kolonner er foreløpige og vil enda kunne endre seg noe før utbetalingen i februar 2005 er avsluttet.

SLF har høsten 2004 deltatt sammen med fire kommuner i deres stikkprøvekontroll av søknadsgrunnlaget for produksjonstilskudd pr. 31.07.04. Resultatet av denne kontrollen er omtalt i punkt 7.5.1.

7.3.3 Maskinell kontroll av tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Fram til 1.1.2005 har det vært anledning til å søke om forskuddsutbetaling av tilskuddet pr. 01.01 hvert år. Fra og med søknadsomgangen pr 01.01.05 vil utbetalingsordningen bli effektivisert. Det vil ikke bli utbetalt forskudd, kun en utbetaling hvert år på grunnlag av dokumenterte utgifter til avløsning.

Forskudd som ble utbetalt i 2004 blir kontrollert maskinelt på samme måte som tidligere.

Ca. et halvt år etter forskuddsutbetalingen blir det kjørt en maskinell kontroll mot data fra Skattedirektoratet for å undersøke om søkeren har hatt utgifter til avløsning foregående år. Dersom utgifter til avløsning ikke kan dokumenteres, blir tilskuddet trukket tilbake. Dette blir gjort enten ved motregning av produksjonstilskudd, eller ved manuell innkreving der en ikke kan motregne.

Tabell 7.4: Resultat av kontroll av tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Avløseråret	Antall foretak med for mye	
	forskuddsutbetaling	Beløp krevd tilbake kroner
2001	1254	12 607 037
2002	1293	13 131 324
2003	940	8 647 534

SLF foretok i 2003 stikkprøvekontroll av saksbehandlingsrutinene innen tilskudd til ferie og fritid i tre fylker. Resultatet av den kontrollen ble omtalt i årsrapporten for 2003.

7.4 Maskinell kontroll av tidligpensjonsordningen (TPO)

Det er ikke anledning til å motta andre ytelser fra Folketrygden samtidig som en mottar TPO. Det er heller ikke anledning til å tjene over ett gitt beløp som lønsmottaker samtidig som en mottar TPO. Det er foretatt maskinell kontroll mot data fra Skattedirektoratet og Folketrygden for å kontrollere at disse vilkårene for å motta TPO er overholdt.

Tabell 7.5: Antall saker og beløp som innkreves etter kontrollen av TPO i 2003 og 2004.

Kontrollår	Antall enkeltsaker	Brutto innkrevd beløp
2003	59	kr. 1 361 185
2004	29	Kr. 525 967

Innkrevningen i 2003 gjelder også eldre saker som ble avsluttet det året.

7.5 Etterkontroll som er basert på stikkprøver

Resultatmålet for 2004 var å gjennomføre en effektiv stikkprøvekontroll av ordninger innen SLFs ansvarsområde.

Tiltakene for å oppnå dette har vært:

- Avsette ressursene til kontroll på bakgrunn av vesentlighet og risiko for feil.
- Gjennomføre kontrollen slik at det kan gis tilbakemeldinger om hvorvidt formål med, og vilkår for ordningene er oppfylt.
- Samarbeide med andre kontrollinstanser der det er naturlig.

Kontrollene følges alltid opp med anbefalinger om tiltak som SLF kan sette i verk, og som kan medføre forbedringer.

7.6 Stikkprøver av saksbehandlingen av ordninger som forvaltes av fylkesmannen og kommunen

7.6.1 Produksjonstilskudd i jordbruket

SLF deltok ved stikkprøvekontrollen i fire kommuner i Vestfold høsten 2004. Kontrollene ble foretatt sammen med saksbehandlere i kommunene. Det ble påpekt noen få avvik fra kontrollretningslinjene. Noen kommuner synes det er problematisk å bruke sin skjønnsmyndighet til å foreta avkorting av produksjonstilskuddet.

7.6.2 Katastrofeordningene i landbruket - avlingsskade

Kontroll ble foretatt av søknader fra nærmere uttrukne kommuner i fire fylker; Hedmark, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland. Kontrollen avdekket svakheter innenfor kvalitets-sikring av søknader og utøvelse av kontroll på kommunenivå. Hos fylkesmannen registrerte vi noen avvik fra gjeldende regelverk, samt en noe liberal praksis i saksbehandlingen av mangelfulle/ feil utfylte søknader. De som ble besøkt er orientert om resultatet.

7.7 Stikkprøver av tilskudd som forvaltes gjennom meierier, eggpakkerier og slakterier

7.7.1 Tilskudd til ull

Tre ullstasjoner ble besøkt i 2004. Det ble funnet avvik mellom data innrapportert til SLFs leveranseregister for slakt og ullstasjonenes lagerlister. Det ble videre avdekket mangelfull spesifisering av ulltilskuddet på avregningene til produsentene og bruk av feil varekode for ull på enkelte avregninger. Ullstasjonene er anmodet om å rette direkte feil, samt om justering av rutiner ved anslag av tara og frasortert ull. Forholdet er også tatt opp med Norsk Kjøtt. Forbedringer kan oppnås ved at ansvarsfordelingen mellom Norsk Kjøtt og Ullstasjonene blir klarere på aktuelle områder. Saken følges opp.

7.7.2 Frakttilskudd kjøtt

Gilde Hed-Opp ble besøkt og beregning av mellomfrakttilskudd for helt og stykket slakt ble gjennomgått. Bedriften har utviklet et godt system for å utarbeide søknadsdata til SLF. Systemet har overføringsverdi og SLF arbeider for at det tas i bruk av andre. Det ble videre gjennomført dokumentkontroll av satsene ved et annet slakteri som benytter samme rutiner og programvare for beregning av frakttilskuddene. Det var ingen merknader til rutineene, beregningsopplegget og de faktiske beregningene for den perioden som ble gjennomgått.

7.7.3 Distriktstilskudd kjøtt - karenstid

Det ble foretatt stikkprøvekontroll av data for ca 365 foretak i to valgte fylker, vedrørende overholdelse av bestemmelser om karenstid før slakting (tre måneder for gris og seks måneder for storfe). Den delen av undersøkelsen som omfattet kontroll av data fra leveranseregisteret for slakt, mot data i husdyrregisteret hefter det noe usikkerhet ved pga manglende innrapportering av data til husdyrregisteret. Det ble avdekket fire foretak med avvik. De er tilskrevet og bedt om uttalelse.

7.7.4 Kontroll av innrapportering av slaktemengde ved fjørfeslakteri

Det ble foretatt kontroll ved ett fjørfeslakteri, vedrørende rutiner for innrapportering av slaktemengde som grunnlag for beregning av omsetningsavgift. Kontrollen ble gjort i samarbeid med det lokale Mattilsynet. Mangelfull dokumentasjon av rutiner gjorde at det var vanskelig å bekrefte at all slaktemengden blir innrapportert. Det er gitt pålegg om endring av rutineene, slik at SLF kan oppnå større sikkerhet for innrapporterte data.

7.7.5 Tilskudd til melkeproduksjon

Det ble i 2003 foretatt besøkskontroll hos TINE Råvare og Q-meieriene, avd. Jæren Gardsmeieri. Formålet med kontrollene var å kartlegge rutiner for data- og saksbehandling som omhandlet grunnlaget for tilskudd til melkeproduksjon, samt rutiner for behandling av produsentopplysninger. I tillegg ble det foretatt stikkprøver av ulike data for å sikre at krav satt i forskrift blir overholdt. TINE Råvare hadde noe mangelfull loggføring av dataendringer. Q-meieriet hadde noe mangelfull datasikkerhet og mangelfull vurdering av sommer-samdrifter. Det er sendt brev til TINE Råvare og Q-meieriet om resultatet.

7.7.6 Tilskudd til melkeproduksjon – lokal foredling melk

Det ble foretatt besøkskontroll hos to melkeprodusenter som har fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk. Formålet med kontrollen var å kontrollere grunnlaget for opplysninger som rapporteres til meieri/SLF, og som er grunnlag for fritaket. Produksjonsomfanget kunne bekrefte, men noen av dokumentasjonskravene var ikke oppfylt. I tillegg ble det avdekket forhold som gjaldt forutsetningene for å motta produksjonstilskudd. Saken følges opp.

7.8 Stikkprøvekontroll av tilskudd og rettigheter som forvaltes av SLF sentralt

7.8.1 Tilskudd til kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL)

Det ble foretatt besøkskontroll av fire prosjekter/tiltak som hadde fått bevilget tilskudd i perioden 2001-2003. Formålet var å etterprøve om tilskuddsmottaker hadde oppfylt vilkårene for tilskuddet samt foreta en vurdering av måloppnåelsen. Prosjektene gikk over flere år og ingen av dem var endelig avsluttet på kontrolltidspunktet. Måloppnåelsen var overveiende god for tre av kontrollobjektene. Ett av dem var delvis forsinket. Det fjerde prosjektene nådde ikke målsettingen om oppstart av et utviklet kurs på grunn av for få deltakere. Rapporteringsvilkårene for tilskuddet var delvis oppfylt. Muligheter for effektivisering av forvaltningen vurderes løpende.

7.8.2 Tilskudd til økologisk landbruk

Det ble foretatt besøkskontroll av seks prosjekter som alle var flerårige. Formålet med kontrollen var å kartlegge måloppnåelse, og undersøke om tilskuddsmottaker hadde oppfylt vilkårene for ordningen. Kontrollen hadde fokus på året 2003. Prosjektene var valgt ut blant veilednings- og informasjonsprosjekter, prosjekter med markedsstrategier og nasjonale pilotprosjekter. Måloppnåelsen var så langt i prosjektperioden tilfredsstillende for de fleste av prosjektene. Rapporteringsvilkårene som var gitt for det enkelte prosjekt var delvis oppfylt.

Flertallet av prosjektlederne påpekte at det er krevende for de som satser økologisk å tolke signalene fra landbruksmyndighetene og råvaremottakerne. Det vises i denne sammenheng også til konklusjonene i SLFs rapport Produksjon og omsetning av økologiske landbruksprodukter – Rapport for 1. halvår 2004. Rapporten fastslår at økologisk produksjon generelt har økt, men at andelen økologiske varer som videreselges i markedet har sunket. Det pekes på flere mulige årsaker til det.

SLF har etter kontrollen arbeidet målrettet med å tydeliggjøre de formelle kravene til tilskuddsmottakerne, samt effektivisere saksbehandlingsrutinene i SLF. Vi mener at tiltak som er satt i verk både fra landbruksmyndighetene og råvaremottakere i 2005 er målrettet. Samlet bør det kunne føre til at landbruksmyndighetenes satsing blir mer effektiv.

7.8.3 Markedsregulering egg

Formålet med kontrollen var å undersøke om støtte til reguleringseksport av egg brukes i samsvar med forutsetningene. Kontrollen avdekket at bedriften brukte ulikt prisgrunnlag i samme type data i søknader om tilskudd til SLF og når de fremmet krav om refusjon av midler til markedsregulering. Ulikt prisgrunnlag ble gjennomgått og forklart.

7.8.4 Stedsfrakttilskudd til korn

To kraftfôrprodusenter ble besøkt, og rutiner og aktuelle dokumenter som var grunnlag for søknad om stedsfrakttilskudd ble gjennomgått. Det var ingen vesentlige merknader.

7.8.5 Prisedskriving (PNS), eksportrestitusjon (XR) og eksportrestitusjon for kjøtt (XRK)

Besøkskontroll og kontroll av innsendte dokumenter ble gjennomført i tre bedrifter for PNS, tre bedrifter for XR og tre bedrifter for XRK. I tillegg ble det foretatt oppfølgingskontroll fra tidligere kontroller hos to bedrifter for PNS og XR.

Tabell 7.6: Antall bedrifter der det etter kontroll i 2004 er foreslått krevd tilbakebetalt tilskudd

	Antall bedrifter som har mottatt for mye tilskudd	Beløp krevd tilbake
PNS	2	Kr. 102 814
XRK	2	Kr. 153 980

Eventuelle renter kommer i tillegg.

Gjennomgående er det feil ved resepter og svinn som blir påpekt ved kontrollene. Det er registrert store forskjeller i kvaliteten på bedriftenes reseptsystemer. Det kan være komplisert å få verifisert om det er samsvar mellom innmeldt resept og faktisk medgåtte råvarer. I tilfeller der kontrollen har avdekket feil ved utbetalt tilskudd som følge av avvik i resepter, er det gjort krav om tilbakebetaling av for mye utbetalt tilskudd. For en bedrift som får tilskudd fra ordningen XRK for varer omsatt gjennom en skipshandler, ble det avdekket feil i overførte data for kvantum til søknader, som har medført etterregning av for mye utbetalt tilskudd. Oppfølgingskontrollene viste at tidligere kontroller har gitt resultater; rutinene som fører fram til en søknad om tilskudd er forbedret, og reseptgrunnlaget korrekt.

Kontroll av salg gjennom skipshandlere har også avdekket at det er tatt med tax-free salg i søknader om tilskudd til XRK. Tax-free salg er regulert gjennom "Forskrift om proviantering av toll- og avgiftsfrie varer for salg om bord i ferger i nordiske land". Forskriften og brev fra Landbruksdepartementet til Finans- og tolldepartementet datert 4.10.1999 konkluderer med at det er forbudt å selge kjøttvarer i tax-free butikker når produsenten får XRK-tilskudd. Eventuelle konsekvenser av dette er ikke kjent, da saken har reist prinsipielle spørsmål som er sendt LMD for avklaring.

7.9 Tillatelser til import med nedsatt toll.

Når det gjelder importvernet av landbruksvarer bygges det i stor grad på Tollvesenets kontroller, da det er Tollvesenet som har kontrollmyndigheten når det gjelder all import. SLF mener det er viktig at Tollvesenet har fokus på kontroll av import av mat, dyr og innsatsvarer i landbruket, og arbeider for å bygge et godt samarbeid på ulike nivåer for å oppnå økt fokus på kontroll av importen. Det har i løpet av året vært gjennomført hospiteringer ved Tollregion Øst-Norge (Fredrikstad og Svinesund), og Tollregion Midt-Norge (Trondheim og Storlien). Hospiteringen ble gjennomført med henholdsvis seks og tre representanter fra Statens landbruksforvaltning.

I henhold til SLFs myndighet til å fastsette reduserte tollsatser for enkelte jordbruksvarer har SLF tatt en selvstendig vurdering av kontrollbehovet, og kommet fram til at det er effektivt å

ta stikkprøver av at de vilkårene SLF har satt for tillatelsene er oppfylt. I 2004 ble det gjennomført kontroll hos fire bedrifter som har fått tillatelse til å importere mineraler og vitaminer til bruk i fôrblandinger. De tillatelsene som SLF hadde gitt i form av importkvoter til nedsatt toll, lot seg stort sett spore tilbake til innkjøp i samsvar med forutsetningene. For tre av bedriftene ble det påvist avvik mellom eksisterende produksjonsresepter og resepter som ligger til grunn for importtillatelser med nedsatt toll. I to tilfeller er Tollvesenet informert om resultatet for videre oppfølging og eventuelt etterberegning av toll. Bedriftene er tilskrevet og bedt om uttalelse.

Kontrollen ble fulgt opp med anbefalinger om tiltak som har som formål å sikre saksbehandlingen ved utstedelse av importtillatelser med nedsatt toll.

Utenlandsk bearbeiding: Gjennom året har det blitt samlet inn data vedrørende utenlands bearbeiding, med bakgrunn i de utfordringer vi har registrert i forbindelse med praktiseringen av ordningen. Dagens ordning åpner for å kunne sende norske landbruksråvarer til andre land, for så å gjeninnføre bearbeidede produkter som normalt ville ha medført høy toll. Saken er tatt opp med LMD.

7.10 Oppfølging av aktuelle tidligere kontroller

- Kartlegging av problemstillinger som vedrører praktiseringen av merverdiavgiftsbestemmelsene: SLFs rundskriv til kommuner og fylkesmenn er endret slik at det skal skilles klart mellom en teknisk merking av søknader, og en reell dispensasjon etter forskriften.
- Tilskudd til melk: Problemstillinger som gjelder sonegrenser skal utredes i henhold til vedtak i jordbruksoppgjøret.
- Vilkår for godkjenning av eggpakkerier: SLF har tatt opp kvalitetsvilkårene med LMD og HD om evt. hjemler av kvalitetskrav i andre forskrifter.
- Tilskudd til XRK: SLF arbeider for å få til en felles søknadsrutine for Gilde-bedrifter.

8 Statistikk over klager og dispensasjonssøknader

8.1 Resultatområde omsetning og markedstiltak

8.1.1 Klagesaker i prisutjevningsordningen for melk (PU)

Tabell 8.1: Klagesaker i prisutjevningsordningen for melk (PU)

Klager, klagedato	Klagen gjelder	SLFs behandling	Merknader
Tine, 21.12.01	PU-satser fra 1.1.02	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LD 11.6.03	
Synnøve Finden, 18.1.02	PU-satser fra 1.1.02	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LD 11.6.03	
Synnøve Finden, 2.4.02	PU-satser fra 1.4.02	Klagen tatt delvis til følge og oversendt LD 11.6.03	Anførsel om at råvareverdien for myse skal beregnes på grunnlag av alle markeder er tatt til følge. Øvrige anførsler, herunder anførsler om kapital, er ikke tatt til følge
Tine, 10.4.02	PU-satser fra 1.4.02	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LD 11.6.03	
Rørøs-meieriet, 2.7.02	Søknad særlig tilskudd	Klagen tatt til følge 14.1.03.	Klagen er tatt til følge ut fra rimelighetsbetraktninger.
Synnøve Finden, 29.8.02	PU-satser fra 1.7.02	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LD 27.6.03	
Synnøve Finden, 15.10.02	PU-satser fra 1.10.02	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LD 27.6.03	
Synnøve Finden, 21.1.03	PU-satser fra 1.1.03	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LD 27.6.03	
Synnøve Finden, 14.4.03	PU-satser fra 1.4.03	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LD 27.6.03	

8.1.2 Dispensasjonssøknader i prisutjevningsordningen for melk (PU)

Tabell 8.2: Dispensasjons søknader i prisutjevningsordningen for melk (PU)

Søker, søkedato	Søknaden gjelder	SLFs vedtak	Merknader
Synnøve Finden, 13.5.01	Virkning av periodiseringseffekter	Søknad avslått 10.6.03.	

8.1.3 Klagesaker i markedsreguleringen av melk (MR)

Tabell 8.3: Klagesaker i markedsreguleringen for melk (MR)

Klager, klagedato	Klagen gjelder	Behandling i OR, AU eller SLF	Merknader
Synnøve Finden, 14.9.01	Satser for godtgjørelse for reguleringslagring for første halvår 2001.	Klagen tatt til følge av OR 30.4.03.	
Synnøve Finden, 14.9.01	Satser for prisnedskrivning og minstepris på smørølje 2001.	Henlagt iht muntlig avtale mellom SLF og SF 13.1.03 under henvisn til vedtak i AU 3.4.02, jf AUs innstilling 20.1.03 nr. 8 til OR	Klagen er ikke tatt til følge bakover i tid, men delvis tatt til følge framover i tid.
Synnøve Finden, 16.10.01	Satser for godtgjørelse for reguleringseksport hvitost første halvår 2001 og smør annet kvartal 2001.	Klagen i hovedsak tatt til følge av AU 20.3.03	
Synnøve Finden, 6.5.02	AUs vedtak av 3.4.02 om prisnedskrivning av regulerings-eksport annet halvår 2001.	Klagen i hovedsak tatt til følge av AU 20.3.03.	

8.1.4 Klagesaker på søknader om midler til økologisk landbruk

Tabell 8.4: Klagesaker på søknader om midler til økologisk landbruk

Klager, klagedato	Klagen gjelder	SLFs behandling	Merknader
Eco Commerce 25.02.04	Søknad om tilskudd avslått	Klagen delvis tatt til følge 11.05.04	Bevilgning, men ikke tilsvarende opprinnelig søknadsbeløp
FMLA Hordaland 12.03.04	Redusert tilskudd i forhold til søknad	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LMD 19.04.04	
Høgskolen i Hedmark 16.04.04	Redusert tilskudd i forhold til søknad	Klagen delvis tatt til følge 16.04.04	Tilleggsbevilgning, men ikke tilsvarende opprinnelig søknadsbeløp
Midt i Norden 19.03.04	Søknad om tilskudd avslått	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LMD 05.05.04	
Norges Vel 15.03.04	Redusert tilskudd i forhold til søknad	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LMD 20.04.04	
Oikos-Økologisk landslag 09.03.04	Søknad om tilskudd avslått	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LMD 20.04.04	
Ren mat 25.03.04	Redusert tilskudd i forhold til søknad	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LMD 20.04.04	
Øko-kompaniet AS 07.04.04	Søknad om tilskudd avslått	Klagen ikke tatt til følge og oversendt LMD 20.04.04	

8.2 Resultatområde inntekts og velferdspolitiske tiltak

8.2.1 Klage- og dispensasjonssaker som er behandlet av SLF

Tabellen under viser en oversikt over antall klage- og dispensasjonssaker som er behandlet i SLF i 2004. Oversikten viser antall behandlede klage- og dispensasjonssaker både for ordninger der SLF er førsteinstans og for ordninger der SLF er klageinstans for vedtak fattet av Fylkesmannen.

Tabell 8.5: Statistikk over antall klage- og dispensasjonssaker som er behandlet i SLF

Ordning	Antall saker			Klage	
	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
Ny forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket				4 helt innvilget 3 delvis innvilget	16
Gamle forskrifter om produksjonstilskudd i jordbruket					
Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid			1		
Tilskudd til avløsning ved sykdom					7
Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet					
Administrasjonstilskudd til avløserlag					
Tidligpensjonsordningen for jordbrukere					6
Klagesaker EVL (styrebehandlet)					
Klagesaker KIL (styrebehandlet)					
Pristilskudd til melkeproduksjon					
Pristilskudd til kjøttproduksjon			3		
Distrikts- og kvalitetstilskudd i grøntsektoren					
Distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge					
Tilskudd til fruktlager	1				
Omstillingsstøtte til slakteri			1		
Tilskudd til Norsk ull		1			
Husdyrkonsesjon				8 omgjort	6
Kvoteordningen for melk	79		80	8 helt innvilget 1 delvis innvilget	46

8.2.2 Klage- og dispensasjonssaker behandlet av fylkesmannsembetene

Tabell 8.6: Rapportering om behandling av klager og dispensasjonssøknader i fylkesmannsembetene 2004

Ordning	Antall saker*			
	Dispensasjon		Klage	
	Innvilget	Delvis Avslått	Innvilget	Avslått
Generell forskrift om produksjonstilskudd i landbruket	502	46	616	13
Tilskudd til husdyr	6		114	
Areal- og kulturlandskapstilskudd	2	2	209	7
Tilskudd til dyrking av fôr i fjellet			1	
Driftsvansketilskudd for brattlendte bruk			23	
Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon				
Tilskudd til dyr på utmarksbeite			52	
Tilskudd til grønt- og poteproduksjon			1	
Omleggingstilskudd til økologisk landbruk			32	
Arealtilskudd til økologisk landbruk			55	14
Tilskudd til bevaringsverdige storferaser			5	
Tilskudd til endret jordarbeiding	12	6	93	2
Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	23	4	310	3
Tilskudd til samdrifter	123			
Tilskudd til avløsning ved sykdom	225	7	4	3
Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet				
Tilskudd til forsøksringer				
Administrasjonstilskudd til avløserlag			11	
Forskrift for gjødslingsplanlegging	17			
Forskrift om husdyrgjødsel				
Tidligpensjonsordningen for jordbrukere	4	2		4

* basert på tall fra 12 fylker

8.2.3 Rapportering om behandling av klager og dispensasjonssøknader i fylkesmannsembetene 2003

Tabell 8. 7: Klager og dispensasjonssøknader i fylkesmannsembetene

Ordning	Antall saker				
	Dispensasjon			Klage	
	Innvilget	Delvis		Innvilget	avslått
innvilget		avslått			
Generell forskrift om produksjonstilskudd i landbruket	487		46	743	14
Tilskudd til husdyr	2			125	
Areal- og kulturlandskapstilskudd	3		2	144	5
Tilskudd til dyrking av for i fjellet				1	
Driftsvansketilskudd for brattlendte bruk				23	1
Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon				7	
Tilskudd til dyr på utmarksbeite	2			46	
Omleggingstilskudd til økologisk landbruk				4	
Arealtilskudd til økologisk landbruk				65	
Tilskudd til bevaringsverdige storferaser				2	
Tilskudd til endret jordarbeiding	1		1		1
Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid			1		
Tilskudd til samdrifter	136				
Tilskudd til avløsning ved sykdom	175		9	3	6
Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet					
Tilskudd til forsøksringer					
Administrasjonstilskudd til avløserlag					
Forskrift for gjødslingsplanlegging	250			1	
Forskrift om husdyrgjødsel					
Tidligpensjonsordningen for jordbrukere	2			5	1
Generell forskrift om produksjonstilskudd i landbruket	487		46	743	14
Tilskudd til husdyr	2			125	
Areal- og kulturlandskapstilskudd	3		2	144	5

Statens landbruksforvaltning
Postadresse: Postboks 8140 Dep,
NO-0033 Oslo, Norway
Besøksadresse: Stortingsgt. 28

Telefon: + 47 24 13 10 00
Telefaks: + 47 24 13 10 05
E-post: postmottak@sif.dep.no
Web: www.sif.dep.no